

SLOVENSKI NAROD.

Izhaaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati
 peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knašleova
 ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knašleova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopisne sprejeme le podpisane in zadoščno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan . . . D 120—
 polletno 60—
 3 mesečno 30—
 1 10—
 V inozemstvu: celoletno D 216—
 polletno 108—
 3 mesečno 54—
 1 18—
 Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ojačena italijanska zunanja politika.

Italijani se kažejo z uspehi za svoj trud v Genovi zelo zadovoljne. Italijanski zunanji minister Schanzer je bil brez dvoma med udeležniki konference eden najagilnejših. Spretno se je gibal okoli zastopnikov raznih držav, v glavnem okoli onih, ki prihajajo v italijanski zunanji politiki v večji poštevi, nad vse uslužno in pozorno, pa se je vedel napram Lloyd Georgeu in Barthouju. V pogovoru z novinarji se je malo pred zaključkom konference glede splošnega uspeha izrazil, da so se zastopniki raznih vlad navadili v Genovi vsaj zopet podpisovati dogovore. V italijanski zbornici čaka Schanzerja zaupnica, časopisje pa mu dela pot za njo. Italijani, listi izvajajo, da se je zaključila konferenca jako ugodno za italijansko zunanjo politiko. Schanzerjevo pogovarjanje in pogajanje je prišlo koncem konference do javnega izraza.

Lloyd George je govoril in sredi rožnatih fraz povedal, da angleški interes zahteva, da je Italija močna in da vlada blagostanje v njej. Dežela se nahaja v polnem razvoju in ker je preobilo obljubljena, je potrebna ekspanzivnost in surovini. Anglija je pripravljena, da preskrbi Italiji vse možne olajšave, da se tako zadosti njenim potrebam. Lloyd George je zahteval za to popolno italijansko prijateljstvo, rekoč: delali smo skupno v preteklosti, želimo, da bi delali skupno tudi v bodočnosti, ker zasledujemo jeden isti cilj: svetovni mir. Facta je na Lloyd Georgeove besede genijev zahteval, da bo rodilo vedno tesnejše in delavnejše prijateljstvo med Italijani in Angleži izborne sadove na političnem in gospodarskem polju. In govoril je tudi Barthou, naglašajoč potrebo iskrenega sporazuma med Francijo in Italijo. V interesu obeh držav je, da se razvija njuno prijateljstvo in danes ni med njima ničesar, kar bi ju lahko razdružilo. Zraven je izjavil, da so se med Francijo in Anglijo poravnala vsa nasprotja, kalni spori med njima bi ogrožali

mir v Evropi. Italija stoji tako na strani Anglije in Francije in bi mogla v spornih slučajih med njima tudi posredovati.

Uguilmo Emanuel, sotrudnik lista »Corriere della Sera«, izvaja h govoroma Lloyd Georgea in Barthouja sredi novinarjev, da njune besede niso bile samo izraz navadne kurtoazije, marveč vidi v njih nekaj več, to je definitivni program s podlago skupnih idealov, ki navdaja italijansko in angleško politiko.

Italijani se prikupejo, ako se mu laskaš. To staro resnico poznajo dobro tudi Angleži in Francozi. Po vojni so se ob raznih prilikah jedni in drugi še pridno laskali Italijanom, posebno vselej takrat, kadar je bila prilika, da si Angleži in Francozi kaj razdele, Italijane pa z vso galanco potisnejo v stran. Takih slučajev je bilo že več in pogumnejši italijanski listi so v takih trenutkih ginljivo tožili, kako da je Italija vedno zapostavljena in zadnja ter grdo izkoriščana. V Genovi so menda Italiji zopet mnogo obljubili in sicer bržčas Angleži mnogo več nego Francozi. Lloyd George je bil sredi divne spornosti ob ligurskem obrežju nebeško dobre volje, katere mu še Čičerin ni mogel pokvariti. Italijani so bili izborni gostitelji. Lloyd George je zato hvalil Italijo in večno angleško ljubezen zagotavljal Schanzerju, ki se je po semitski navadi neodkritljivo opletal okoli njega. Italijani so hoteli v Genovi mnogo doseči. Govorilo se je o angleško-italijanskem sporazumu na Sredozemskem morju in Lloyd George je posegel tudi v jadransko vprašanje, dasi je imela Anglija že dosti neprilik radi tiste prošle londonske pogodbe.

Pa naj bo že, kakor hoče, ali res angleška beseda postane dejstvo ali je bila le izraz kurtoazije, gotovo je danes to, da se Italija čuti olajšano v svoji zunanji politiki. Tu pa prihaja v poštev namram njej menda v prvi vrsti Jugoslavija. Našo državo hoče imeti Italija za svojo kolonijo, preko katere si hoče graditi

bodočnost v Orientu. Rapalski dogovor je vendar tako nesrečno jassen, da bi pravzaprav za izvedbo ne bilo treba izgubiti nobene besede. Ali italijanskega hudobnega trenja še sedaj ni konec. Ako hočeta Anglija in Francija podpirati Italijo v njeni zunanji politiki, lahko to storita, toda ne na naš račun! Mi dobro poznamo Italijo in njene državnike in smo preizkušeni v njihovih slabih straneh, zato pa takoj dvigamo svoj glas in kličemo jugoslovanske državnike in politike na obran proti italijanski, zoper nas na-

perjeni ekspanzivnosti, katere bi bila zaščiten in podpirana po Angležih in Francozih! Za tak dar z genovske konference se lepo zahvaljujemo. Povemo pa tudi Italijanom kar naravnost, da naj si nikar ne gradijo prevelikih upov iz Lloyd Georgeovih obljub. Najbrže bodo zopet razočarani, kakor so bili že tolikokrat — Jugoslovenci pa bodo od Italijanov še oddaljenejši nego so doslej, ako se bo italijanska zunanja politika hotela preveč ekspanzivno kretati proti nam.

K usodi genovske konference.

Profesor Henri Hauser piše v listu »La Vie des Peuples«, da so neplodne vse konference, ki ne vodijo do mednarodnih gospodarskih odredb. Prava vzpostavljena politika bi morala imeti za temelj gospodarsko solidarnost bogatih in revnih članov Zveze narodov, kakoršno so imeli zavezniki med svetovno vojno. Le tako bi se podrla zidovi, ki ločijo sedaj narodna gospodarstva. Med devizami posamnih držav ni več nobene zveze, nobene avtomatične omejitve za kurzne fluktuacije, nobenih izenačevalnih, gospodarskih uplivov, ki so delovali, ko so dosegli mednarodni dolgovni točko, ko je bilo treba izvažati zlato.

Lahko je vsled vojne ubožanin narodom govoriti: Znižajte inflacijo, plačujte svoje izdatke z davki in producirajte! Svetovno gospodarsko krizo so povzročile s svojim egoizmom bogate uniške države, ki se l. 1919. niso čutile osebno ogrožene. Ako bi ne bile takrat odgovorile medzavezniškega dogovora o kurzih ter bi bile vsem državam dovolile svobodno pristop k surovinam, bi prišlo hitreje do obnovitve gospodarskega ravnotežja. Franki, lire itd. ki bi bili za dolgo dobo navezani na dolar, bi mogli kupiti ameriško in angleško blago ter bi mogli tako popraviti svoja vsled vojne razrušena produkcijska sredstva.

Amerika je šla raje svojo pot nego da bi bila vstvarila med člani

Zveze narodov finančno solidarnost. Svoj egoizem je dokazala tudi napram francoskemu predlogu glede pravične razdelitve surovin. Hotela je obdržati svoj petrolej, svoj premog, svoj bombaž in ni hotela sprejeti nobene mednarodne kontrole, posledica je bila, da se je prodajal angleški premog po horendnih cenah, ki so posredno povzročile angleško premogovno stavko in uničenje izvozne industrije. Dokler bo Amerika vztrajala v svoji izolaciji, dokler bo britanska finančna in mednarodna kapitalistična skupina proti kontroli, ni mogoče misliti na prenehanje krize. Nova organizacija svetovnega gospodarstva je tako dolgo nemogoča, dokler se ne povrnemo k sistemu državnih kreditov in gospodarskih posojil, dokler ne pride do koncentracije glavnih surovin in dokler se ne anulirajo in izenačijo vojni dolgovi, kakor zahteva Keynes od Amerike in Anglije. Izključno zanašanje na individualne napore in interese vodi do razočaranj. »Harmonija gospodarskih činiteljev« je lepa formula, ki je pa brez veljave za anormalno dobo, kakoršna je morala naravno slediti svetovni vojni. Pod pretezo, da se morajo kar najhitreje odstraniti gospodarske meje med narodi, so se v resnici postavili novi zidovi, ki so višji nego vse carinske meje: to so zidovi ničvrednih valut!

Hauser je napisal svoja izvajanja, ki so tvorila v Genovi bistveno fran-

cosko stališče, še pred koncem genov. konference, zato je apeliral ob koncu svoje razprave na možnost Evrope in Amerike ter ju pozval, naj v odločilni uri pravilno spoznata dejanski položaj, ker bo drugače genovska konferenca dolgi vrsti prejšnjih konferenc priključila le eno razočaranje več.

In tako se je žal zgodilo.

Grehi železniške uprave.

Kadar se pripeljem v Zagreb na postajo državnih železnic, me zaboli srce, ko vidim še vedno nespremenjene vrste »železničarskih hišic« obstoječih iz samih železniških vozov izločenih iz prometa. Ko pa pomislim še na visoki gubitek, ki ga morajo vsako leto utrpjeti državne železnice radi izločenja tolikih železniških vozov iz splošnega prometa, se mi skrči pest, saj to je naravnost neodpustljiv državni greh. Te vrste železniške hiše niso samo v Zagrebu temveč jih lahko vidite skoraj na vseh večjih postajah v Sloveniji, na Hrvaškem, v Slavoniji v Sremu in Srbiji, samo s to razliko, da so vozovi v Zagrebu izven tirov, na drugih postajah pa stoji vendar še na tirih; nekeje so te hiše bolj očitne, drugje bolj skrite, kakor bi se same ramovala državne železniške zaničnosti. Tudi na ozkotirnih progah v Bosni, Hercegovini in Srbiji stoji take železniške hiše, toda le v omejenem številu. Najmanjše število takih hišic je v področju subotičkega ravnanstva državnih železnic. Pa ne mislite, da se železniški vozovi uporabljajo samo za železniške hiše, marveč jih uporabljajo za stanovanja tudi železničarji. Železniški vozovi pa se uporabljajo tudi za pisarne, skladišča, prenočišča in stražnice.

Da so se morali železniški vozovi v Srbiji takoj po popolnu rabiti za stanovanja, pisarne, skladišča, prenočišča in stražnice, je povsem naravno, ker je sovraznik na svojem umiku uničil vse, kar je bilo državnega. Da so morali železničarji, njihove rodbe in drugi državni

Louisa de la Ramée (Onida): 14

Knežinja Vjera.

Roman.

In lady Dolly je dostojanstveno odplavala ter odšla s svojimi čestitci k morju, kjer se je smejala in pela dvoumne pesmi. Vendar ji ni bilo tako lahko pri srcu, kakor je kazala. Vedno in vedno jo je kakor ostru puščica zbadala misel, da je jutri poslednji dan, da Zurova ne more več voditi za nos. V zvezi s tem pa se je spominjala vedno tudi svojih dolgov, ki jim ni vedela niti približne višine. Prav mnogo jih je morala biti, ker so bili upniki tako neznožno nadležni.

»Kako bi se oddahnila, si je mislila. »Knez bi vse poravnal, vse bi bilo izbrisano. Pa svobodna bi bila zopet, prosta kakor ptica v zraku... In življenje bi bilo še lepše, še razkošnejše kot je bilo poprej. Tašča ugodnega bogataša Zurova! Kdo si more misliti kaj lepšega.«

»Pojdem jaz k njej in hočem govoriti z njo,« je rekla lady Stoa, ki je tudi prišla s Felicité semkaj, ko že ni mogla več poslušati tarnanja svoje prijateljice.

»Ali zopet ji je!« je vzkliknila lady Dolly gotovo že dvajsetič. »To so same besede,« je skomizgala lady Stoa z rameni. Potem je šla in je potrkala na Verina vrata ter vstopila krotka in mačje prijazna.

»Otrok moj, ali veste, da prihajam k vam, ker hočem v vsem prijateljstvu odkrito govoriti z vami,« je začela mirno in sladko. »Saj veste, kako rada imam vašo mam, in verujte mi: zaradi nje mi je tudi vaša sreča pri srcu.«

Vera jo je pogledala, a ni odgovorila niti besedice.

»Neprijetna, mala stvarica,« si je mislila lady Stoa zadeta, a nadaljevala

la je z neizpremenjeno ljubeznivostjo: »Vaša mama mi je zaupala, da vas je radela velika sreča, ki zagotavlja vama obema najlepše življenje. Moja hči — kakor veste — jedva dve leti starejša od vas, pa je omožena in je srečna.«

»Srečna je z vojvodo Birkenheadom?« je vprašala Vera.

Lady Stoa je za hip izgubila svojo samozavest.

»Res, prav neprijeten otrok,« si je mislila. »Kaj je le slišala o ubogem Birku!«

»Da, prav srečna je,« je nadaljevala s poudarkom. »In veseli me, da se tudi vam odpirajo vrata k sreči. Mama mi je pravila, da ste bili nekoliko — nekoliko iznenadeni. Seveda, tako siljane ponudbe niste pričakovali.«

»Nec, je odgovorila Vera.

»In še danes ne razumem, kako je prišel do tega, da me snubi. Saj toh parkrat, kar je govoril z menoj, je moral vendar opaziti, kako malo simpatičen mi je. O, ko bi mi hoteli to povedati, mylady! Bojim se, da moja mama ne stori tega tako, kakor želim jaz.«

»Draga moja Vera,« je gostolela lady Stoa, »nikar mi ne naročajte, naj strem ubogemu knezu srce! Prav tako bi lahko strla njegov porcelan. Razume se, da mu mama kaj takega ne more storiti. Srečna je, prešrečna. Ali si morete zeleti lepše bodočnosti? Zurovi so ena izmed najuglednejših rodbin v Evropi.«

Verin obraz je postal ledeno hladan.

»Pošljite vas moja mati?« je vprašala brez okolišev. »Potem si blagovolite ponoviti, mylady, da je vsako parlamentiranje brezuspešno; nikoli ne postanem žena kneza Zurova.«

»To doni nekoliko ostro, mala moja prijateljica. Govoriti sem hotela z vami o tej stvari v vašem lastnem interesu. Poznam več deklet, ki so uniči-

le svojo bodočnost, ker niso prej dobro premislile.«

»Jaz sem dobro premislila.«

»Da, da, morda — s svojo šestnajstletno pametjo... Poslušajte mene, ki sem izkušena in vas imam rada. Res je, da ne šteje niti še sedemnajst let. Toda čas hiti. Da niste bogata, to veste. Deklet, lepih in bogatih, pa je povsod dovolj. Pozneje, navadno prepozno, se oglasi kesanje, in dober bo prvi, ki pride. Četudi ne bo imel ničesar in ne bo nič. Vsej tej misli, ki se umaknete, Vera, ako sedajle pograbitte ugodno priliko.«

»Za zakon je vendar treba ljubezni, mylady.«

»Kakšno zastarelo naziranje. Ljubi otrok! Ljubezen je bajka. Razumeti morate, da je življenje proza, ne poezija. Bog me čuvaj, da bi vas hotela oropati vaših iluzij. Toda resnica se ne da tajiti, in resnica je, da so le blagostanje, visokodoneči naslov in ugled trajni in neomajni stebri sreče. Knez Zurov vas obožuje, dati vam more vse, kar si poželi žensko srce. Ne protivite se torej svoji sreči!«

»Razumem,« je kriknila Vera.

»Prodaj naj se!«

»Kakšno pretiravanje, draga moja. To niti v gledišču ni več moda. Kdo govori o prodajanju? Kaj ste sužnja? Quella idée! Odkriva se vam samo veličanska, blesteča perspektiva. Ves svet vas bo zavidal. Zagotavljam vas, če bi knez Zurov zasnubil mojo hčer, gotovo bi mu jo dala.«

»Dá, vi že,« je odgovorila deklica kratko. In dasi je bila lady Stoa jako krotko narava, bi ji bila skoraj zavrela kri.

»Mala krasotica ste, otrok moj, vaše manire pa niso ravno prvostanske. Ko bi ne bili hi moje uboge, ljube Dolly, prav gotovo se prav nič več ne zmenim za vas... Pa kaj imate proti knezu Zurovu?«

»Zdi se mi, da je zloben človek.«

»Lady Stoa se je zasmejala.

»Sovražim ga. Ne maram ga!«

»Ubogi Zurov! Ali je mogoče?«

Njega, ki bi ga z veseljem vzele najlepše, najboljšo, najbogatejšo, njega od klanja šestnajstletno dekletce. Ni je želje, ki bi vam je ne izpolnil. Nehvaležnica!«

Vitka, visoko vzravnana in brez besed je stala Vera pred lady Stoa. Obraz je imela obrnjen vstran; večerno sonce je obsevalo njeno lepo glavo. Njena ponosna pojava in njen molk sta govorila zanjo.

»O Bog, o Bog, kako krasna Ifigenija bi bila na odru!« si je mislila lady Stoa. »Toda to je brez koristi za resnično življenje.«

Iznova je začela govoriti o velikan-skem bogastvu Zurovih, o premogokopih na Urálu, o gradovih in palačah v Peterburgu in Parizu, o njihovi veljavi na dvoru... Toda vse zaman. Spoznala je, da ni dosegla ničesar in se je odstranila.

Mislila je res najbolje. Poznala je vse slabe lastnosti Zurova. Pa saj je poznala tudi vse slabe lastnosti svojega seta; vključ temu mu je dala svojo hčer. Dobra pozicija ji je bila vse na svetu.

Ko je lady Dolly zvedela o neuspehi konferenci z Vero, je bila vsa obupana. Lady Stoa pa se je samo smejala.

»Norček,« je dejala, »kakor da niso vsa dekleta taka. Corréze ji še roji po glavi, in na nekoliko težko jo je voditi. Bodite samo neomahljiva, draga prijateljica.«

»To je lahko reči, a težko izvesti dandanes, ko se menda celo policija vmešava v take stvari in človek ni več gospodar svojih otrok.«

»Saj o sili tudi ni govora,« jo je prekinila lady Stoa. »Tisoč drugih po-

to je, ki vodijo do cilja. Otroci nikoli ne vedo, kaj je zanje prav; zato smo mi, njihovi starši tu, da skrbimo za njihov blagor. Še celo Gvendolena se je upirala, sedaj pa mi piše v vsakem pismu: »Oh mama, imela si prav!« In prav takega mnenja bo Vera, ko bo leto dni knežinja Zurova.«

Lady Dolly je molčala. Zavidala je svojo prijateljico za železno roko, ki se je skrivala v baršunasti rokavici.

Zvečer ja zapela Veri zopet isto pesem.

»Saj vem,« je končala strastno, »na ljubezen misliš. Vsem mladim deklicam roji to po glavi. Jaz sem se iz ljubezni poročila s tvojim očetom. To je bila pesem, ne roman. Ko pa sva živela štiri tedne v malem, ubožnem rektoratu na deželi, sem že spoznala, kako neumna sem bila... Živela sva v tistem zakonem gnezdu kakor prava farmerja in pila čaj iz »ocke, ki je bila iz britanskega srebra. Ti se smeješ. Tudi tvoj oče se je včasih takole smejal. Niti vedel ni, da mu česa manjka... Svinjsko meso mu je dišalo kakor najplemenitejši fazan. Zadovoljen je bil, samo da je mogel skrbeti za stare babe in za pohabljenje svoje parohije. Jaz pa sem imela finejši okus. Tvoj oče je bil dober človek, ničesar nimam proti njemu. Ampak takle zakon iz ljubezni je prava nesreča. To sem mu povedala po dvajsetkrat vsak dan. In potem je vzdihnil in se vračal k svojim starim babam in pohabljenec... Pripovedujem ti to zato, ker te hočem uveriti, da vem, kaj govorim. Ljubezen in zakon, to sta dve povsem različni stvari, ki spadata kakor pes in mačka druga poleg druge... Sedaj te pa prosim, nikar ne bulji tako vame; vsa nervozna sem od tega. Raje se odloči že vendar enkrat. Kakšnega odgovora pričakujem, to veš.«

(Dalje prihodnj[16])

uslužbenci, ko so v letih 1918, 1919 in 1920 pribežali v Jugoslavijo iz ozemlja, ki so ga zasedli Italijani začasno ostati radi pomanjkanja stanovanj v železniških vozovih, je tudi umljivo. Ravnotako je umljivo, da so morali začasno uporabljati železniške voze za stanovanja oni železničarji, državni uslužbenci in drugi begunci, ki so morali po nesrečnem ljudskem glasovanju zapustiti Korosko. Tudi je umljivo, da so morali začasno ostati v železniških vozovih oni železničarji, ki so bili svojedobno iz Slovenije premeščeni ali v Zagreb ali na druge postaje na Hrvaškem in v Slavoniji, ker niso mogli dobiti potrebnih stanovanj, ali da železniška uprava še do danes ni poskrbela železniškim uslužbencem za stanovanja oziroma jim zgradila hiše in da se ni pobrigala za to, da bi zgradila za pisarne, skladišča in prenočišča potrebne stavbe in tako opustila pretežno večino zasedenih železniških vozov, to je neumljivo, to je naravnost neodpušljivo.

Da imamo na progah državnih železnic še danes veliko vozov, ki se uporabljajo za stanovanja železničarjev, za prenočišča, pisarne, skladišča in stražnice, to je mogoče samo radi tega, ker pri merodajnem trudu železniške uprave nikdo ne pomisli na to, koliko stanejo take železniške hišice, vsako leto državo oziroma državne železnice. Več uvidnosti in več dobre volje bi bilo treba, pa bi se bilo to zlo tudi že zdavna izšlo na korist železničarjem, našemu trgovskemu svetu in na korist državi.

Toda kaj bi iadikoval kakor preok Jeremija na razvalinah mesta Jeruzalema! Zamujenega itak nihče ne more spremeniti. Gola resnica pa je, da je dne 30. septembra 1921 stalo na širokotirnih progah 1096 in na ozkotirnih progah 100 pokritih vozov državnih železnic — oziroma takrat še imenovanih skupnih vozov, ki so se upotrebljavali za stanovanja in druge namene. Od teh vozov je bilo tega dne uporabljenih v področju ljubljanskega nadzorništvja državnih železnic 173, v območju ljubljanskega obratnega ravnanstva južne železnice 31, v okrožju ravnanstva državnih železnic v Zagrebu 500, onega v Subotici 51, onega v Beogradu 397 in onega v Sarajevu 44 vozov.

Dostavljeno pa je bilo leta 1918. samo 34 voz a še ti večinoma le za pisarne in skladišča. V letu 1919. se je to število zvišalo za 124 voz; v letu 1920. se je prvo in drugo število povečalo še za nadaljnjih 685 voz. Vsako leto je bil torej znaten pribitek vozov, ki so bili odtegnjeni svojemu prvotnemu namenu. To je umevno, ker so bile temu neprestanemu povlaševanju krive razne evakuacije in premeštve. Toda ob tej priliki se Slovci ne more ubraniti žalostnih misli, da niso le evakuacije in premeštve vzrok pomanjkanju stanovanj, temveč da je vzrok pomanjkanja stanovanj iskati v razdrapanih socialnih prilikah.

Da bi se bila železniška uprava pravočasno postavila na pravo socialno stališče, oziroma vsaj na stališče dobrega in varčnega gospodarja, bi imeli danes vsi železničarji svoja stanovanja, zgrajene bi bile potrebne pisarne in potrebna skladišča in zavzeti vozovi bi bili izročeni prometu.

Samo naslednji račun nam nepobito dokazuje, kaj je zamudila železniška uprava s tem, da se ni pravočasno pobrigala za stanovanja svojih v železniških vozovih stanujočih uslužbencev in da ni poskrbela za potrebne pisarniške in skladiščne prostore. Res, da niso vsi železniški vozovi takoli sposobni za promet, ali že sami dobri vozovi bi bili donesli železniški upravi v prešlih treh letih prav lepe dohodeke.

Iz leta 1919. in 1920. služijo 135 dobrih vozov za stanovanje in druge svrhe. Ako računamo, da bi bil vsak dober voz zaslužil pred povznanjem povznožnega cenovnika dnevno po približno 50 Din., bi bilo teh 135 vozov do 31. avgusta 1920. leta zaslužilo okroglo 1.119.000 Din. Od tega dne pa do konca leta 1920. bi bili ti vozovi zaslužili še nadaljnjih 2.324.000 Din., računajoč namreč, da vsak voz donesla železnici dnevni dohodek najmanj 112 Din. — To je namreč najmanjša vsota, ki jo mora vsak železniški voz ob današnjih revnih prometnih prilikah donesati svoji upravi. — V letu 1921. bi bilo teh 135 vozov zaslužilo še nadaljnjih 5.543.000 Din. torej skupaj 8.966.000 dinarjev.

V letu 1921. je bilo dostavljenih za stanovanja in skladišča 326 dobrih železniških vozov. Ti vozovi bi bili zaslužili samo do 30. septembra okroglo 13.366.000 dinarjev.

Ako prištejemo k tem vsotam še dnevnice, ki jih je samo zagrebško železniško ravnanstvo izplačalo železniškim uslužbencem, stanujočim v železniških vozovih do konca maja 1921. v okroglem iznosu 1.440.000 Din. dobimo skupno svoto 23.812.000 dinarjev.

Na ozkotirnih progah stoji za stanovanja in skladišča 40 dobrih železniških vozov. Ti vozovi bi bili donesli železniški upravi do konca septembra 1921. po priliki okroglo 1.640.000 dinarjev.

Državne železnice so torej do 1. januarja 1920 pa do 30. septembra 1921. samo za dobre voze obenem z dnevnici utrpeli izgubo okroglih 25.455.000 Din.

Ali ta gubitke je še prenizek. Upoštevati moramo namreč tudi še ne docela dobre železniške voze. Več kot polovica od teh bi se dala v prav kratkem času popraviti in izročiti prometu. — V letu 1920. je bilo na široko in ozkotirnih progah 466 takih vozov. Polovica teh voz bi bila po tarifnih postavkah v letu 1920 in do konca septembra 1921. zaslužila okroglo 11.350.000 Din.

V letu 1921. je bilo dostavljenih 336 deloma dobrih železniških vozov za stanovanja itd. Tudi polovica teh voz bi se lahko s malimi težavami popravila in dala v promet. In ti vozovi bi bili v tem letu do konca sept. donesli železnici 4.150.000 Din., dohodkov.

Ako seštejemo te posamezne svote, dobimo znesek 40.955.000 Din. ki ga je utrpela državna železniška uprava do konca septembra 1921. leta, ker so njeni vozovi uporabljali za stanovanja, skladišča, pisarne in stražnice.

Od meseca septembra lanskega leta pa do konca letošnjega leta se je število teh železniških vozov res nekoliko zmanjšalo, posebno v področju subotškega državno-železniškega ravnanstva, toda vedno še stoji okroglo 1000 voz v uporabi za neprometne namene. Ako bi bili dobri vozovi (okroglo 500) izpraznjeni že lanske leto in 50 odstotkov druge polovice popravljenih (okroglo 250), bi bilo od oktobra pa do danes približno 750 vozov več v obratu. Ti vozovi pa bi bili do navedenega dneva pa do začetka tega meseca prisluzili železnici okrog 18.000.000 Din.

Z mirno vestjo torej lahko trdimo, da ima železnica radi tega, ker se njeni vozovi uporabljajo za stanovanja in druge svrhe od 1. januarja 1920. pa do 1. maja t. l. najmanj 59 milijonov Din. gubitka.

Nečemo dale razmotrivati tega perečega vprašanja. Številke govore dovolj jasno. Ako bi bila naša državna železniška uprava svoječasno dala vsaj polovico te glavne za zidanje železničarskih stavb, bi imeli vsi železničarji, ki še danes stanujejo po železniških vozovih ali ki se potikajo po zaseženih hotelskih in drugih mesečnih sobah, a morajo vrhuteza živeti še ločeno od svoje rodbine. Že zdavna ugodna stanovanja — in vprašanje pomanjkanja stanovanj bi bilo rešeno vsaj za železničarje. A železnici sami na bila prihranjena izguba vsaj 30 milijonov dinarjev!

J. C.

VELIKANSKA NESREČA NA MORJU. 109 LJUDI UTONILO.

— Pariz, 23. maja. (Lav.) Angleški parnik »Egipt« se je na poti v Indijo v širini Bresta potopil valed kolizije s francoskim parnikom »Seine«. Zgodilo se to zvečer ob 7. uri dne 21. t. m. Morje je bilo zelo razburkano in gosta megla je ležala na njem. Večji del potnikov je bilo pri večerji. Sinek je bil tako strašen, da je mnogo potnikov v oblednici obležalo mrtvih, ko so bili vrženi ob steno. V 20 minutah se je »Egipt« potopil. Moštvo »Egipta«, večinoma Indijci, se je vrglo v rešilne čolne in v pograbilo vsa rešilna sredstva ter grozilo potnikom s revolverji, ko so se hoteli poslužiti čolnov. Odigravali so se strašni prizori. »Seine« k areti ni bila tako hudo zadeta. Reševala je nesrečnike, kar jih je mogla rešiti. Poroča pa se, da je poginilo v morskih valovih 109 ljudi. »Seine« je pripeljala v Brest 29 potnikov in 210 mornarjev. Po morju so potem nabrali še 22 trupel. Parnik »Egipt« je bil zgrajen leta 1897, tonaje je imel 17.941, dolg je bil 158 m, širina 16.

VELIKA AVTOMOBILSKA NESREČA PRI BUDIMPEŠTI.

— Budimpešta, 23. maja. (Lav.) Vse raj se je pri gradu Gödöllő zgodila velika avtomobilska nesreča. Avtomobil medzvezniške komisije je prevrnil v jarek. Soprog francoskega vojvode, atakeja Ševresa je bila na mestu takoj mrtva. Ostali potniki so bili težko ranjeni.

Darujte za gladnoče v Rusiji.

Politične vesti.

— Seja našelstva mariborske občinske organizacije JDS se vrši v obdobju, dne 25. t. m. v Mariboru. Razgovarjati se bo treba v prvi vrsti o strankinem delu v okrožju za prihodnje meseca.

— Zasedni sestanki vodstva SLS v Celju. Iz Celja nam pišejo: Sestanek delegatov je bil opetovano zelo buren in je končno podlegla smernejša stranka radikalni republikanski opoziciji. Začasno sicer se prikrivajo svoje prave lice in govorijo v svoji resoluciji o smernicah, ki dopuščajo sodelovanje v stranki monarhistom in republikanom. A ravno to kolebanje strankinega vodstva v tako važnih principijelnih vprašanjih odkriva vso slabost in nemoralnost stranke, ki hoče biti vzgojiteljica in voditeljica naroda, a kapitulira pred njegovimi najnižjimi instinkti, da si ohrani še nekaj časa navidezno moč in popularnost. Po sestanku so se vršile konference dr. Koroske z dr. Novčakom z NSS in JSDS.

— »Srbski« predstavnik na genovski konferenci. »Balkan« poroča: Na eni prvih sej konferenc je podelil predsednik Facta besedo delegatu naša država dr. Jankoviću z besedami: Sedaj je na vrsti srbski predstavnik g. Janković. Nato je g. Janković v prisotnosti vseh reagal: Oprostite g. predsednik, jaz sem, kakor Vam je znano, predstavnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Facta: O, pardon! Da, imate prav! Besedo ima g. Janković, predstavnik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— Radičovo šarlatanstvo. Vsakemu političnemu otroku je znana usoda raznih memorandumov, ki so jih poslali politični disperdosi genovski konferenci. Samo g. Stjepan Radič hoče še nadalje varati svoje pristaje, zato piše v zadnjem »Domu«, da je Lloyd George rekel, da je iz vseh prebranih in neprebranih (!) memorandumov razvidno evropsko zlo, ki je je treba zdraviti. Radič hoče na vsak način prikriti blokaško blamažo, zato se poslužuje v svojem listu raznih maloverjetnih citatov iz francoskih listov. Značilno za njegovo šarlatanstvo je, da se hvali z uspehi hrvatskih strokovnjakov. Stražniškega in Vrbančica, ki sta ravno kot Hrvata dokazala, kako je treba delati za korist naše celokupne domovine. Navedenim bi moral Radič celo trditi, da je njegova zasluga, ker je na hotelu, kjer je hivala naša delegacija, visela po pomoči — hrvatska zastava. Hotelsko osebje namreč ni razlikovalo razvrstitev barv ter je izobesilo našo državno zastavo narobe.

— Angleški listi o kraljevi poroki. V »Daily Expressu« priobčijo Owen Collinson daljši članek o našem kralju Aleksandru z ozirom na njegovo poroko. Naglašja, da se celokupna Britanija zelo interesira za kraljevo poroko. Kralja Aleksandra je marsikateri britanski vojak spoznal na solunski fronti. Med britanskim vojaštvom je bila oseba mladega junaškega kralja zelo simpatična. Britanski vojak se bo sedaj spominjal mladega kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dalje naglašja list, da pomenja nastop njegovega vladanja za mlado ujedinjeno jugoslovensko državo dobo miru in napredka.

— Boljševiki in patriarh Tihon. G. prof. Preobraženski nam piše: Dovolite, da popravim naslednje pogrške v poročilu o zaslišanju patriarha Tihona v moskov. rev. tribunalu (št. 116 Slov. Naroda). Sicer ne vem, odkod ima Vaš poročevalec svoja podatke, — jaz imam pri rokah št. 453 Rulja (berlinsk. dnevnik desnega krila k. d. stranke.) Ruska duhovščina se ni toliko protivila konfiskaciji cerkvenega premoženja v prid gladuotih, temveč dejstvu, da nima nobene besede in kontrole pri razpolaganju njej zaupanega premoženja. Moskovski proces se je končal, kakor je znano, z 12 smrtnimi obsodbami: 9 duhovnikov in 3 laik. Obtožen je bil zbor moskovsk. župnikov in zaostopnikov vernikov, kateremu je načeloval škof Nikander. — Poziv patriarha Tihona je bil namenjen na njemu področje duhovščine. »Profanacija« se pravi ruski svja toštstvo — od tedaj namigavanje sodnikov na dozdnevno žalitev sovjetskih oblasti z besedo t. t. — Tu ne gre za profanacijo, povzročeno po sovjetskih uradnikih. (Saj ti izpolnjujejo samo svojo dolžnost, kakor je rekel patriarh), temveč se tiče to duhovnikov in pooblaščenov vernikov, kateri bi izročili dragocenosti proti naši vesti. To so ljudje, ki so patriarhu podrejeni, in tem je tudi ukazoval. V »Slov. Narodu« pa stoji napačno, da se je patriarh postavil proti nim, kateri bodo odvzeli cerkveno imetje. — S temi ljudmi, t. j. s sovjetskimi oblasti patriarh ni imel v resnici opravila.

Patriarh je bil poklican k sodnji to pot samo kot priča. Predsednik ga je po končanem zaslišanju odpustil s temi besedami: »Ste prosti, priča« (t. j. »lahko gresite«). Nikakor pa mu ni mogel reči: »Obtoženec, vi ste oproščeni« kakor stoji v »Slov. Narodu«.

— Čičerinov poslovljni banket. Pred odhodom ruske delegacije iz Genove je priredil njen načelnik Čičerin banket v slovo od Genove in so bili povabljeni vsi člani italijanske delegacije. Pri šampanjcu so se dvignili Čičerin in imel dolg govor v francoskem jeziku. V izbranih besedah proslavljaj priateljstvo in naklonjenost Italije, k vtere so bili deležni Rusi ves čas genovske konference. Rekel je, da ruski narod ne pozabi nikdar, da je bila italijanska vlada med prvimi, ki je naglašala potrebo obnove odnosov s sedanjo Rusijo. Hvalil je italijanski narod, ka-

ko da je priden in inteligenten in kako ljubi delo in petje. Ta narod s svojo plemenitostjo in s svojo globoko občutljivostjo je ono, kar je največjega občudovanja vredno na tem prekrasem svetu, ki tvori Italijo. Svoj govor je končal z vzklikom »Evviva l' Italia!« Po banketu je pričakovala Ruse in Italijane na ulici večja množica, ki se je delila v dva tabora: eni so proslavljali Rusijo in njene delegate, drugi so pozdravljali Italijane, pri tem pa vzklikali ogorčeno proti sovjetski Rusiji. Nastopili so tudi fašisti in tako je bil pred hotelom kmalu velik trušč, krik in prepir, kateremu so napravili konec kraljevi stražniki na konjih. Ruski delegat je so med tem naglo odšel v avtomobilu. Italijanski komunisti so precej v zadregi radi vedenja ruskih tovarišev. Ti so se klanjali kralju in so zrosavljali italijansko vlado, kateri so napovedali domači komunisti neizprosno boj. Ta čas, ko Čičerin slavi genovsko delo, pa razbija po Moskvi Trockij in izvaja, da ni konferenca dogleda prav nikakega uspeha in da mora sovjetska Rusija glede svoje bodočnosti zaupati samo svojim peščem in bajonetom, pa nikomur drugemu. To, kar zahteva sovjetska Rusija ne pride z nikakih konferenc, to se šele doseže takrat, ko bo rdeča armada prekorajila meje kapitalističnih držav in ko bo zaplapolala nad Evropo rdeča zastava.

— Fašisti o uspehih genovske konference. Fašistovski vodja Mussolini piše v »Popolo d' Italia«, da je genovska konferenca izgubila z izločitvijo repariacijske vprašanja vsak pomen. Edini dogodek je rusko-nemška pogodba. Nepriznanje te pogodbe bi bil atentat na suverenost Rusije in Nemčije. Drugim državam ne preostaja drugega nego da sledijo nemškemu vzgledu. Izključitev Nemčije iz pogajanj z Rusijo je otročje. Konferenca ni dosegla v mirovnem oziru nobenega konkretnega ali moralnega uspeha. Na obzorju ni videti nobenega goloba z oljčno vejico, pač pa težke črne oblake. Evropa ne bo imela od vseh teh konferenc nobene koristi.

— Čičerin o Jugoslovenih v Italiji. Člani naše delegacije so izven konference pridno obsevali z ruskimi delegati. Dr. V. Janković se je pogosto razgovarjal s Čičerinom, ki je ob neki priliki obžaloval, da se zapadna Evropa vmešava v vprašanja ruskih republik na Kavkazu ter je pri tem govoril o svojem slovenskem prepričanju. Dr. Janković se je začudil, kako more govoriti boljševo o slovanstvu ter je vprašal Čičerina, kakšno je njegovo slovensko prepričanje glede Jugoslovenov, ki so morali ostati v Italiji. Čičerin je odgovoril: O tem ob drugi priliki. Ko bi vi vedeli, kar vemo mi... — Genovska konferenca — bankrot versailleskega sistema. »Paese« piše, da je genovska konferenca postavila mejnik med staro in novo zgodovinsko dobo. Konferenca v Genovi pomeni bankrot versailleskega sistema, ki je povzročil večje nesreče nego je bila vojna. Italijansko javno mnenje je v zmoti, ako misli, da Amerika se simpatizira s Francijo. V Parizu so to opazili, zato pošiljajo neprestano misije v Ameriko.

— Trockij se je polastil 30 milijonov zlatih rubljev. Iz Revala poročajo, da je prišlo zadnje dni v seji centralnega izvrševalnega odbora v Moskvi do zelo burnih prizorov. Član odbora Šopinkov, ki velja za energičnega človeka, je napadel Trockega in obrazložil njegovo sedanje bogastvo. Trockij, sovjetski vojni komisar, se je polastil tekom zadnjih dveh let nad 30 milijonov zlatih rubljev. Trockij se je ves ardit branil in zagovarjal ali seja se je zaključila s prepričanjem članov, da je prišel Trockij do premoženja nepoštenim potom.

— Politika in umetnost. »Nedeljni Glasnik« piše: Med onimi, ki so storili največ za prebujo jugoslovanske zavesti, so bili umetniki — v prvi vrsti kiparji in slikarji. Par jugoslovanskih razstav pred vojno je koristilo ideji narodnega edinstva več nego najlepše knjige in članki publicistov. To je bilo v času, ko so v Beogradu privatno in službeno cenili jugoslovenstvo tako, kakor smo je cenili v svetovni vojni v širnem svetu in zahtevali zanj priznanje radi njega in radi nas. Toda zamorec je storil svojo dolžnost in lahko gre... Tako se danes govori v Zagrebu, ko Beograd demonstrativno zavrača ime, ki ga je pred par leti demonstrativno nosilo na svoji zastavi. Ozkostrni šovinizem je povzročil, da beograjski umetniki ne pustijo, da bi se združenje umetnikov imenovalo jugoslovensko, ampak hočejo imeti kilometreko ime, kopirano iz carinarskih in policijskih napisov: kraljevina SHS.

— Kramarjev genovske konference. Konsistorij ženske narodne cerkve je protestiral proti materijalizmu in kramarstvu — cerkvene konference ter proti prilozovanju boljševikom, katerih delegate so sprejemali ministri in celo italijanski kralj in katerim je napil vključ vse moralne namnosti sovjetske vlade nadškof rimske cerkve. Konsistorij je konstatiral globoko demoralizacijo in afarizem genovske konference. — V tem protestu je precej resnice, krščanska ljubezni, ki odpušča vsem sovražnikom, torej tudi boljševikom, pa presneto malo!

— Vprašanje državnih uradnikov na Madžarskem. Madžarski listi poročajo, da je vlada provizorično povišala plače državnim uradnikom. Vlada namerava predložiti bodoči narodni skupščini zakonski načrt o ureditvi plač državnih uradnikov. o deljanju uradnih ur in o bopustu nadstevnih uradnikov.

Julijska kraljina.

ITALJANSKA KRALJEVSKA DVOJICA. JICA V JULIJSKI KRAJINI.

Svečanostne dneve preživlja Julijska kraljina. Italijanska kraljevska dvojica je prišla na poset in obiskala Trst, Gorico, Kras, Postojno, istrsko obal in se iz Pule odpelje v Zader. Sprejem kraljevske dvojice je bil povsod zelo slovesen, udeležili so se ga tudi Jugosloveni v vsej svoji iskrenosti in kraljevska dvojica se je lahko prepričala, da biva v Julijski krajini čvrst in samozavesten jugoslovenski narod, s katerim treba računati v obsejni državni politiki.

V Trstu je bil v nedeljo dopoldne kmalu po prihodu svečanostni sprejem raznih oblastij in poslancev v vladni palači. V skupini senatorjev in poslancev so bili tudi jugoslovenski poslanci Jos. Lavrenčič, dr. K. Podgornik, dr. U. Stanger in dr. J. Wilfan. Kraljevska dvojica je govorila s posameznimi kakor so bili predstavljali. Dr. Wilfan je rekel kraljici, da se bo šel srečnega, ako bo mogel kralja pozdraviti v slovenskem jeziku. Srbohrvatski je rekel: Naši ljudje bodo srečni, ko pozdravijo v svoji sredi hter junaške Ornegore. Na prijazni odgovor je rekel, da tudi naše ljudstvo želi miru in sprave. Upajmo, da pride doba resnične ljubezni med narodi, da se takrat rešijo tudi vsa še odprta vprašanja. Kraljica je zaključila z željo: Da Bog da! Kralj je med tem govoril z dr. Podgornikom o obnovitvenem delu na Goriskem.

Nato ga je pozdravil imenom Jugoslovenov dr. Wilfan slovensko, oziroma srbohrvatsko in sproti prevajal svoj govor na italijansko: Veličanstvo, iskreno pozdravljeni v tej deželi v imenu našega ljudstva, ki je pripravljeno izpolnjevati svoje dolžnosti napram dr. žavi in Vas prikaže za globokim spoštovanjem. Kjerkoli stopite v stik z njim, spoznate njegovo odkritosrčnost in njegova dobra čustva. Kralj se je toplo zahvalil. Dr. Wilfan je dodal, da bi bil sprejem po deželi še mnogo prazničnejši, ako bi se dovolilo Jugoslovenom okrasiti domove tudi z našimi narodnimi barvami poleg državnih. Kralj se je v pogovoru s poslancom dr. Stangerjem dotaknil tudi podobnosti slovenskega jezika s srbskim, na kar je dr. Stanger povedal, da je naš jezik v Istri enak srbskemu. K skupini je pristopila kraljica in je nagovorila v svoji rodni govorici. Pogovor se je vršil potem srbohrvatski. Dalje časa se je razgovarjala z dr. Stangerjem in na njegova pojasnila je zaključila: »Bit će bolje«.

V Gorici je bil sprejem tudi krasen. Sprejema sta se udeležila poslanca dr. Podgornik in Lavrenčič. Kraljevska dvojica se je z njima ljubeznivo razgovarjala in kralj se je spominjal »Zivoc« — klincev v Ormgori, ki mu sedaj done na ušesa na Goriskem. Kraljica je naprosila poslanca v srbohrvatskem jeziku, da naj sporočita ljudstvu njeno prisrčno zahvalo za krasni sprejem. Kakor v Trstu, tako so se vršile tudi v Gorici razne slovesnosti. Kralj je prejel tudi slovenske župane iz tolmenskega in idrijskega okraja, iz goriske okolice in vipavake doline. Rudarji iz Idrije v kostumih iz XV. stoletja, so podarili kraljici s slovenskim nagovorom vrsto idrijskih šipk, katerih je bila kraljica zelo vesela in se je srbohrvatsko zahvalila.

Kraljevska dvojica je posetila tudi sloveče boljške Podgoro. Tam ju je sprejel slovenski župan Mohor Dominiko. Kraljica se je spustila z njim v pogovor. Župan Dominiko je med drugim povedal, kako zaostaja odškodninsko delo in kako je potrebna slovenska šola v Podgori. Izrekel je, da ima slovensko ljudstvo živo zaupanje v kraljico, ki je z njim istega rodu in istega jezika. Kraljica ga je poslušala z velikim zanimanjem in mu obljubila popolno zanimanje za izražene želje. Dotavila je, da goji simpatijo do Slovencev, ki so tako živahni in delavni.

Kraški župani so izrekli kraljevski dvojici svojo udanost v Šežani, notranjaki pa v Postojni, kjer je bil sprejem posebno svečan. Pozdravil je kraljevsko dvojico župan Kutin in ponudil po stari jugoslovanski šegi kruha in soli. Kraljica se je divila krasoti postojnske jame. Kralj in kraljica sta danes v Istri, na kar kreneta preko Zadra v Rim.

Kralj se je na tem kratkem bivanju med Jugosloveni lahko prepričal, da so Jugosloveni v Julijski krajini pač vredni boljše usode, nego se jim je doslej delila s strani rimske vlade.

— Izredni občni zbor političnega društva »Edinost« se vrši 1. junija na Občinah pri Trstu. Glavna točka dnevnega reda je: naša politična organizacija, pokrajinska in beograjska.

— K prihodu italijanskega kralja v Julijsko krajino je pisala »Edinost«: »Zahtevamo le jamstva in uredbe, da nam bo zajamčeno svobodno življenje enakopravnih in enakovrednih državljanov, da bo priznana našemu jeziku polna veljava in raba, da se nam ne bodo odtegovala sredstva za naš kulturni napredek in gospodarski razvoj, da se nam da toliko šolstva, kolikor ga potrebujemo in da bo naša šola res naša! Zahtevamo popolno svobodo za razvoj našega socialnega življenja, hočemo uradnikov, ki bodo imeli smisla in srca za naše narodne, kulturne in gospodarske potrebe, uradnikov, ki bodo čutili z ljudstvom. Zahtevamo s obo besedo: vsa jamstva in vse pogoje za samosvoj narodno življenje v državi, katere vrhovnega predstavitelja pozdrav-

ljamo s čustvi pošene iskrenosti. Mi hočemo vršiti svoje dolžnosti napram državi; hočemo pa, da tudi država vrši svoje dolžnosti napram nam.

— Iz idrijskega okraja je priobčil »Piccolo« k prihodu italijanskega kralja v Julijsko krajino udanostne izjave občin: Čekovnik, Dole, Godovič, Črni vrh, Vojsko, Idrija in Spod. Idrija. Nadalje objavlja tudi izjavo občine Zabnice na Koroškem (Zabnica se imenuje sedaj Camporosso). Zupan iz Zabnice, Kramer, navaja poleg udanostne izjave tudi želje prebivalstva in sicer, da se imajo po obljubi Nj. Velikanstva varovati tamkajšnjemu ljudstvu vse jezikovne pravice in vse stare šege in običaji. Udanošne izjave so objavljene tudi iz Kanalske doline na Koroškem, iz Števerjana na Goriškem, z Nabrežino in končno iz Bele peč, ki se imenuje sedaj »Roccalba.« »Piccolo« je pričakoval vse polno udanostnih izjav iz jugoslovenskih občin, da bi jih priobčil, ali kakor kaže njegova svečanostna nedeljska številka, jih ni dobil.

— Na realni v Idriji je razpisano eno mesto za slovenščino in eno za zgodovino in zemljepis ter slovenščino skupaj.

Tudi fašisti za nedeljnost goriške dežele. Sedaj se je tudi fašistovska stranka v Gorici izrekla za nedeljnost goriške dežele. Ako bi se Goriška priključila k videmski provinciji, bi Gorica prenehala biti glavno mesto. Tega pa fašisti ne prepuste, ker to bi po njihovi sodbi pomenilo velik udarec za italijanstvo na Goriškem. Zato se pridružujejo v svoji resoluciji drugim strankam, ki so se izrekle za nedeljnost goriške dežele.

— Bivši major, kolovodja požigalcev. »Il Popolo Friulano« poroča, o zamini pravzapravi, ki se je vršila 18. t. m. pred goriškim kazenskim senatom. Obtožen je bil ex-major Francisci, da je bil vodja fašistovske družbe, ki je opustošila sedež socialistov v Mediji in povzročila s tem tudi lastnici lokalna velika škoda. — Francisci je zanimal vsako krivdno. Nato je bila zaslišana oškodovana stranka, lastnica opustošenega lokala, ki je z vsjo odločnostjo trdila, da je spoznala v bivšem majorja kolovodjo požigalcev, isto je potrdila tudi druga zaslišana priča. Tretja priča pa je izjavila, da ni ničesar videla, pač pa se je govorilo v Mediji, da je povzročitelj opustošenja bivši major. Nadaljnja priča je izjavila, da je bil major oni večer v Mediji in da je od daleč gledal prizor. Končno so bili zaslišani še nekateri fašisti, ki so izjavili, da so bili uvedli že sami preiskavo o majorjevi krivdi, da so pa ugotovili, da je major »popolnoma tuj ekspedicijski in opustošenja.« Predsednik senata je nato dal besedo javnemu obtožitelju »ki je po vznešenem obdobju vrednem govoru obrazilil zadevo in slavil Franciscija kot človeka in bojevnika ter zahteval brez drugega njegovo oproščenje.« In kaj je govoril obtoženec zastopnik? Kaj drugega neki, nego da je bil obtoženec petnajstkrat odlikovan in da tak človek ne bi mogel lagati, ako bi bil v resnici kriv. Sodni dvor je nato — kajpak — obtoženca oprostil.

Večer v Zagrebu.

Zagreb, maja 1922.

Nocoj sem enkrat zopet prišel v Tuškanca. Lepo šetališče. Mračni se; malo se že vidi, a tem več se čuje. Ko bi te mikala naša beseda, bi se tu še nasmajal.

Sedem in razmišljam o narodnih manjšinah v naši državi, o Nemcih, Arnavcih, Madžarih in — blokaših. Kar začujem od daleč zvonko deklirajo petje: »Zovi, samo zovi! Svi čez Sokolovi za te život dati.« Deklirajo zbor, sigurno gredo Sokolice s kakšnega izleta. In zopet: »... Tamo je srpski vojski jedini mio put!« To je lepo, mišlim in stopim nize proti oesti, da vidim, katera so ta dekleta. In spoznam: češke učiteljice so pripeljale svoje učence na izlet v Zagreb in se sedaj vračajo z njimi iz Tuškanca proti bolodvoru. Hvala, mlade Beljanke, za lep večerni trenutek sredi blokaških misli!

Doli v mestu v Gunduličevi ulici št. 7., so v prvem nadstropju vsa okna razsvetljena. Društvo hrvatskih književnikov, ki pa je v glavnem jugoslovenski orientirano, ima zopet svoj intimni večer. Prostori so dosti reprezentativni. Če kreneš, prijatelj, na desno, dobiš zakusko; če stopiš na levo, pa si bliže umetnikom, pevcem, pisateljem, ki ti zrede dušo, če nisi na njej jetičen. Pa več Rusov je navzočih nego Jugoslovencov. In poljski konzul ter njegova gosposopra, ki sta tudi člana društva, dajeta večeru slovanski značaj.

Da dobim popolno sliko večera, odidem še proti Vlaški ulici, ki je za frankovce to, kar je Cankarju kak klaneec, t. j. pravi dom. Tam na koncu Vlaške ulice ima Radić svojo hišo, t. j. svojo republiko. Tramvaj ne gre več in tih je svet. Kar začujem od Save? »Mi smo tvoji, sivi ptiču!« To so pa Zagrebčani, ki pojo frankovcem podoknico o Karadjordjevičih? Torej je revolucija v hrvatski republiki proti predsedniku?

Vrnem se na Jelačičev trg. Tam je svetlo kakor ob belem dnevu. Zagreb si je svoje središče dobro razsvetlil. Dobro! Vidim vsaj sliko, ki mi jo kolporter ponuja za 6 K: Radić u šajkaču!

Gospodarstvo.

— »Velike škoda. Vodstvo tuk. podružnice »Nar. banke« piše: Z ozirom na članek v Vašem cenj. listu od 9. t. m. št. 105 pod rubriko: Gospodarstvo »Velike škoda« čast nam je sporočiti, da je kritika, v kolikor je namenjena Narodni banki, pogrešana in se tiča odbora za promet z devizami in valutami, ki je ustanovljen od finančnega ministerstva (Glej Uradni list št. 120 od 1. okt. 1. l.). Ta odbor je samostojna oblast ministerstva financ in nima Narodna banka nikake ingerence na njeno poslovanje; tudi osebe nastavlja odbor. Narodna banka nima torej s tem odborom nič skupnega, razen da je nastanjen v bančni zgradbi. Ljubljana, 20. maja 1922. Narodna banka kraljevine SHS, Podružnica u Ljubljani. Gregorič, s. r. — Opomba uredn. Gorenji uradni dopis, ki ga nam pošilja podružnica Narodne banke v Ljubljani — kakor poudarja — po nalogu centrala v Beogradu priobčujemo s pravim veseljem. Ne samo da so se med tem od nas resnično naslikane razmere kolikor toliko že zboljšale, pozdravljamo ta komunikacija tudi kot zadostni dokaz, da tudi na kompetentnih mestih v Beogradu naše upravičene besede, naša gotovo le blagohotna opozorila ne ostanejo brez blagotnega odmeva.

SLOVENSKA BANKA, D. D. V LJUBJANI je imela v soboto, dne 20. maja 1922, ob 10. dopoldne v I. nadstropju lastne palače Filipov dvorec, Stritarjeva ulica 9, svoj I. redni občni zbor delničarjev. Na zboru so bile zastopane z malo izjemo skoro vse delnice družbe. Zanimanje navzočih delničarjev za potek občnega zbora je bilo veliko, ker so se polnoštevilno še pred časom otvoritve sešli v bančnih prostorih.

Občni zbor je otvoril predsednik upravnega sveta g. Rado Legvart, ki je v kratkem nagovoru predsem pozdravil navzočnega vladnega komisarja, sekcijskega svetnika dr. Frana Rateja, upravni svet in vse navzoče delničarje. Iz podanega poročila posnemamo:

»Konec leta 1920. smo v krogu — kakor poroča predsednik Legvart — ožjih prijateljev in znancev zamislili organizirati moderno trgovsko banko, katere smoter bi bil podpirati razvoj trgovine in industrije posebnost v Sloveniji. Težka je bila pot takrat v nekonolidirani Jugoslaviji, ker se je nezaupanje v našo mlado državo zrcalilo v vseh gospodarskih in finančnih vprašanjih.

Vkljub velikim nasprotstvom smo premagali te težkote s podporo Anglo-banke in Prške kreditne banke ter drugih znanih slovenskih osebnosti, veleindustrijalcev in veletrgovcev. Ustanovili smo Slovensko banko z delniško glavnico 30 milijonov kron.

Naš zavod se je lepo razvil. Vloge so se dvignile na ugledno višino čez 85 milijonov kron; razen z osnovno glavnico pa razpolagamo z močnimi zakladi. Tekom minulega leta se je Slovenska banka udeležila v večji in manjši meri pri raznih industrijskih in trgovskih podjetjih, pri tem zasnovala sama več vpeljanih in širši javnosti znanih večjih podjetij. Z ustanovitvijo podružnic v Novem Sadu, Dolnji Lendavi, Lutomeru in Vrhniki pa je pokazala svojo žilavo moč za razvoj na širši bazi.

Ker dosedanjí prostori na Krekovem trgu niso razvoju banke več zadoščali, je kupila taista palačo v Stritarjevi ulici v Ljubljani, kjer je opremila povsem moderno lokaliteto za obrat in poslovanje banke. Splošni promet je znašal v preteklem letu nad pet milijard kron. Od čistega dobička za leto 1921. v znesku 5.533.098 kron 95 v. se je odkazalo 5% dotacija v rezervnem fondu, 8% dividende, t. j. 32 kron na delnico, razen tega dotiralo primerno redni rezervni zaklad, rezervne zaklade za dubioze, za kurzne in menične izgube, za dobrodelne namene pa se je votalo 100 tisoč kron, kateri znesek bo banka te dni našim podporo potrebnim javnim slovenskim institucijam izplačala.

Poročilo upravnega sveta je bilo enoglasno brez debate sprejeto. Na poročilo nadzorstvenega sveta se je podal ravnotežstvo in upravnemu svetu za upravo leto 1921. absolutorij. Z zadoščenjem so navzoči delničarji konstatirali lep razvoj mladega zavoda, izrekli vodstvu taistega svoje zaupanje in stavili najlepšo nado v bodočnost Slovenske banke. 3803

— »M. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. Zatec, CSR, dne 18. maja 1922. Tu pri nas imamo končno ugodno vreme in tople noči. Za razvoj hmeljske rastline je bil ta preobrat vremena nujno potreben. V rano obrežanih nasadih se poganički že privzelo, v pozno obrežanih pa še isti niso vzklili. Precejšnji del našega okoliša je po bolhaču tako zelo napaden, kakor že desetletja ne. To nezdgo sta povzročila neugodno vreme in mrzle noči. O škodi, povzročeni po bolhaču, se danes še ne more razpravljati, vendar se že lahko reče, da je stanje jako različno. Proti normalnim letom je rastlina v razvoju za 3 do 4 tedne zaostala. Lani je bil hmelj sredi maja že 2 do 3 metre visok. Sedaj se množina letnične letne ne da ugodno razsojevali. Stanovitno topla vreme lahko še kaj popravi in zamujeno nadomesti. Žal, da se ne letos v obilnem številu prikazali hmeljski hrošči in ogrci, ki ogrožajo hmeljsko koreniko. Pri pomnoženem povpraševanju je razpoloženje na hmeljskem trgu mirno; cene za prva blago so stanovite, za sekunda pa oslabele. Za dobro blago srednje kakovosti se plačuje po 2500 do 3000 K za 50 kg.

— »Carinjenje poštnih pošiljk. Direkcija za pošto in brzojav v Ljubljani obvešča vse interese, da je ministrstvo za pošto in brzojav v Beogradu

sporazumno s ministrstvom financ odredilo, da vse poštnice pošiljke iz inozemstva, ki so prestopile državno mejo do vstetega 25. aprila t. l. carinijo brez dovolila Narodne banke za nakup kritja v inozemski vrednosti za nabavo dotičnega blaga, kar je bilo doslej potrebno v smislu rešenja ministrstva financ 1. br. 1957 od 25. februarja 1922 (razglašeno v »Službenih Novinah« št. 45 od 28. februarja t. l. in v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« št. 21 od 8. marca t. l.). Za vse one poštnice pošiljke, ki so došle iz inozemstva po 25. aprilu t. l., pa so ta devizna dovolila še nadalje potrebna. Direkcija za pošto in brzojav poziva vse prejemnike teh zadnjih pošiljk, da si pravčasno preskrbijo pri Narodni banki potrebna devizna dovolila ter jih predložijo pristojnim carinjalnim poštam (Celje, Maribor 2 ali Ljubljana 2). Brez teh dovolil pošta ne more posredovati pri carinjenju poštnih pošiljk in je vsaka osebna intervencija stranka pri carinjalni pošti kakor tudi pri carinjalnici brezuspešna. Pošiljka bo ležala pri carinjalni pošti, dokler ne predloži stranka deviznega dovolila. Direkcija za pošto in brzojav opozarja hkratu interese, da pošta uprava ne odgovarja za škodo, ki bi nastala vsled tega, ker je prejemnik pošiljke prepzumno predložil devizno dovolilo.

— »Nakupovalna in produktivna zadruga kovinskih in sorodnih obrtov za Slovenijo v Ljubljani, r. z. o. z. opozarja vse svoje člane, kakor tudi druge obrtnike, ki namestno k zadrugi pristopijo z deleži nanovo, da se prvotno sklicani redni občni zbor radi nesklepnosti ni mogel vršiti. Sklicuje se torej nov občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 28. maja t. l. ob 10. dopoldne v prostorih Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8 z istim dnevnim redom kot prvotno sklicani občni zbor. Ta občni zbor je sklepčen ob vsaki udeležbi, na kar se posebno opozarja. Načelnstvo.

— »Nove mezde stavbiških delavcev. Dne 12. maja t. l. se je pri Oddelku za socialno politiko v Ljubljani zaključila nova kolektivna mezdna pogodba za gradbeno stroko, s kolo so se na novo uredile mezde stavbiških delavcev enotno za vso Slovenijo. Nove mezde, ki veljajo od dne 8. maja t. l. dalje, znašajo za normalno delovno uro: 1. za polirje 22 do 26 kron, 2. za predelavce 17 do 22 K, 3. za izučene profesionaliste (zidarje, tesarje) 15 do 19 kron, 4. za težake 9 do 13 K, 5. za mladostne delavce 6 do 9 K, 6. za delavce 6 do 9 K, 7. za valence 7 do 13 K. Za popravila na strehah in za delo na višjem odru, nadalje za delo v rabljenih stranskih in kanalih se plačuje posebna doklada. To kolektivno pogodbo so sklenili in podpisali podjetniki, združeni v Odseku gradbene stroke pri Zvezi industrijev ter zastopniki delavskih organizacij in zastopniki delavstva podjetij iz Celja, Ljubljane in Maribora. Pogodba se je uradno potrdila po Oddelku za socialno politiko v Ljubljani.

— »Državna borza dela. Dela tečejo: dninarji, dninarice, pisarn. moči, peki, minarji, natakarji, natakarice, trg. sotrudniki in sotrudnice, kovači, slugi, čevljarji, košičarji, vzgojiteljice, vajenci in vajenke. V delo se sprejemajo: rudarji, tesarji, gozdni delavci, zidarji, mizarji, čevljarji, krojači, šivilje, stroji in stavb. ključavničarji, kleparji, kovači, vzgojiteljice, služkinje in kuharice, vajenci in vajenke.

— »Dobava materiala za izdelovanje obleke. Železnih postelj ter kožuhov. Uprava Vojne odeje i. v Beogradu (Donji grad) razpisuje za dneve: 16., 19., 21., 26., in 27. junija t. l. oteralne licitacije glede dobave blaga za vojaške in mornariške obleke, platna za podlogo, drila za torbice, gumbov, vrvic (našivov), senčnikov itd. za čepice, sukanca, železnih postelj in kožuhov. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške abornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— »Vzorčni sejem v Budimpešti se vrši od 17. do 26. junija. Posetniki sejmaja ugodnosti na madžarskih železnicah in druge olajšave.

— »Postavljeni zarod. Kmetijski oddelek Pokrajinske uprave za Slovenijo ima oddati še nekaj tisoč postvrjega zaroda iz vališča na Bledu, ki se že krmi in je sposoben za zaplojevanje ribjih voda. Cena 35 din. za 1000 komadov. Društva 25% popusta. Naročila se sprejemajo le do 1. junija 1922. Ob enem se pozivljajo dosedanjí naročniki, da čim prej prevzamejo naročeni zarod.

— »Jelševa drevesa na javni draž. bi. Jelševa drevesa na travniku v Kozlezi (Pasjem brodu) se bodo dne 29. maja 1922. t. l. v ponedeljek ob 10. uri dopoldne potom javne dražbe odprodala. Prijatelji jelševih drv se vabijo, da se dražbo udeležijo. Dražba se vrši na li. cu mesta.

— »Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje na dan 30. maja t. l. ob 10. dopoldne v pisarni intendanture Dravske divizijske oblasti v Ljubljani (vojašnica vojvode Mišica, preb. belgijska vojašnica), nadalje isti dan in ob isti uri v pisarni komande vojnega okraja v Celju in Mariboru ter pri Komandi mesta v Ptuj ustrmo licitacijo glede dobave drv za garnizije Ljubljana, Celje, Maribor in Ptuj. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— »Tečaj za vinogradnike in sadjarje. Na državni kmetijski šoli na Ormu se vrši dne 13. in 14. junija tečaj za vinogradnike in sadjarje, in sicer za zeleno cepljenje trti, okuliranje sadnega drevja in zatiranje trtnih in sadnih škodljivcev. Kdor se za žel udeležiti, naj se takoj zgledno na domeni pri ravnatelstvu šole na Ormu. Pošta Novo mesto. Pričetek dne 13. junija ob devetih zjutraj.

Pomen male antante o evropski politiki.

EKSPOZE MINISTRKEGA PREDSEDNIKA DR. BENEŠA O GENOVSKI KONFERENCI

— »Praga, 23. majnika. (Izvirno.) Po daljšem odmoru, ki je nastal radi genovske konference, je imel češkoslovaški parlament danes priliko, da razpravlja o splošni situaciji. Za današnjo sejo, ki je pričela ob 3. pop. je vladalo v političnih in diplomatičnih krogih splošno zanimanje, ker je bil napovedan eksponat ministrskega predsednika Beneša o genovski konferenci oz. o ruskem vprašanju. Nemci so porabili to priliko, da so na neokusen način skušali demonstrirati proti ministrskemu predsedniku dr. Benešu. Ko je ministrski predsednik stopil v zbornico, so ga vse češkoslovaške stranke pozdravile z viharinimi klici, dočim so Nemci v družbi komunistov metali na predsednika razne protestne vzklike. Ko je začel ministrski predsednik govoriti, so komunisti kričali: »Zakaj vlada ne govori o kovinarski stavki?« Nemški narodni socialisti pa so kričali: »Kdaj dobimo nemško prestavo govora? Ne razumemo kaj govorite!« Komunisti so dalje kričali: »Prinjavlja se vojna!«

Min. preds. dr. Beneš je popolnoma mirno in z iasnim glasom govoril o vseh važnejših Evropo zadevajočih problemih. V svojem govoru je priznal, da je politična komisija v Genovi vtisnila genovski gospodarski konferenci tudi politični pečat. Konferenca v Haagu ima rešiti rusko vprašanje. Ta konferenca bo samo obravnavala dve načelni vprašanji in sicer: a) Priznanje pred in povolnih dolgov, priznanje privatne lastnine inozemcev od strani sovjetske Rusije in b) definitivno vzpostavitve odnošajev med ostalo Evropo. Dovolitev kreditov in obnovitev normalnih gospodarskih odnošajev, kakor tudi priznanje sedanega režima v Rusiji. Za rešitev teh problemov, ki so bili razpravljani na genovski konferenci, je edina pot: kompromis na celi črti. Sovjetska Rusija se mora prilagoditi dejanskim razmeram. Češkoslovaška vlada je v ruskem vprašanju nastopila pot kompromisa in pokazala pravo pot ostalim državam. Splošno obstojita v Evropi dve struji. Prva struja odklanja načeloma vsak stik z Rusijo. Druga struja pa je za brezpogojno obnovev odnošajev s sovjetsko Rusijo, je za priznanje sovjetrov, čeprav tudi sama ne pozna psihologije boljševizma.

Češkoslovaška si je izbrala srednjo pot med obema strujama. Češkoslovaška želi obnoviti stike z Rusijo, želi sodelovati na gospodarskem polju za obnovo Rusije. Češkoslovaška je pripravljena priznati rezultate boljševiške revolucije. Če bi genovska konferenca sledila smernicam češkoslovaške politike, bi bil z velikim uspehom dosežen sporazum za

obnovev Rusije in Evrope. Na genovski konferenci je evolucionistično strujo napram Rusiji zastopala Francija, dočim sta Anglija in Italija naglašali, da je treba glede preteklosti popolnoma obračunati. Radi diferenc med Anglijo in Francijo v vprašanju Rusije je prišlo na konferenci do krize, ki so jo nazvali »krizo o antante«.

Ministrski predsednik dr. Beneš je za tem obširno očrtal glavne smernice češkoslovaške politike in temeljna nasprotja med Anglijo in Francijo, naglašal pa je, da vodi Češkoslovaška popolnoma svojo lastno in samostojno politiko in vodilna glosla Češkoslovaške se strinja z načeli male antante, ki v svojih pogajanjih s Čiherinom ni prezrla misli slovanske vzajemnosti. Genovska konferenca je dala mali antanti in Poljski prvo neposredno priliko za skupen in solidaren diplomatični nastop, ki je dobro uspel. Mala antanta in Poljska sta odšli iz konferencie v trdnem prepričanju, da je potrebno skupno delovanje i v bodoče. Mala antanta je na konferenci igrala posredovalno vlogo in skušala omiliti nasprotja. Priborili smo si velik ugled in si očiščili pozicijo. Na zaključku svojega govora je ministrski predsednik posvetil več stavkov optimistični politiki Lloyd Georgea.

Eksponat ministrskega predsednika so vse češke stranke razum komunistov in Nemcev sprejele z viharinim odobravanjem.

STALIŠČE MALE ANTANTE IN POLJSKE NA GENOVSKI KONFERENCI.

— »Beograd, 24. maja. (Izvirno.)

O genovski konferenci, o stališču male antante na tej konferenci in uspehih konference je dal zunanji minister dr. M. Ninčić novinarjem daljšje poročilo. V glavnem navajamo iz tega poročila bistvene točke: Mi smo odšli na genovsko konferenco zelo rezervirano in v bojazni, da se v Genovi rešijo problemi, ki bi bili izvršeni na naš račun, osebno v našo ekonomsko in finančno škodo. V Bukarešti, Bratislavi in Beogradu je bilo sklenjeno, da mala antanta in Poljska nastopajo na tej konferenci v vseh vprašanjih solidarno. Na konferenci je mala antanta na podlagi tega sporazuma mogla doseči uspehe. Niti eden predlog oz. resolucija ni bil sprejet v našo škodo. V vseh političnih in ekonomskih vprašanjih smo pričakovali, da genovska konferenca nam nasprotuje. Naše delegacije pa so s svojim nastopom dosegle v vseh vprašanjih uspehe in so imele priliko, da so naše štiri države v nekaterih vprašanjih imelo vlogo posrednika in razsodnika.

Položaj na Bolgarskem.

VLADA ODPUŠČA RUSKE PROFESORJE. — POSLANIŠKA KONFERENCA ODOBRIŁA UKREPE BOLGARSKE VLADE PROTI VRANGLOVIM ČETAM. — GENOVSKA KONFERENCA.

— »Sofija, 23. maja. (Izv.) Bolgarska vlada z uspehom nadaljuje akcijo proti Vranglovim četam, posebno kar se tiče razorožitve oborožene Vranglove vojske. Poslaniška konferenca v Parizu je odobrila v načelu vse ukrepe bolgarske vlade proti Vranglovim vojakom in ruskim beguncem. Poslaniška konferenca je zlasti odobrila sklep, da se morajo Vranglove vojne edince v Bolgariji popolnoma razorožiti. Ta sklep poslaniške konference je bil po sofijski medzavezniški vojaški komisiji objavljen bolgarski vladi. Po nalogu poslaniške konference ima Bolgarska popolnoma likvidirati vprašanje Vranglovih čet in ruskih beguncev, ima razpustiti vse Vranglove vojne organizacije in institucije. To ima izvršiti Bolgarska na podlagi mirovne pogodbe.

— »Sofija, 23. majnika. (Izvirno.) Bolgarski tisk v splošnem zelo ostro nastopa proti ruskim beguncem in odobrava vse vladne ukrepe. Nekateri opozicijski listi, glasila meščanskih opozicijskih strank pa zagovarjajo in branilo ruske begunce. Vlada je vsekakor šla v svojem radikalizmu predaleč, ker je začela odpuščati ruske učitelje in profesorje, začela je odpuščati razne uradnike — Ruse. Splošno pozornost in deloma tudi ogorčenje pa je vzbudila vest, da sta s sofijske univerze odpuščena univerzitetna profesorja Sokolov in Zavjalov. Bolgarska vlada je tema dvema ruskima učnjakoma dostavila nalog, da morata tekom 48 ur zapustiti Bolgarsko. Bolgarska vlada je dalje ustavila tudi izdajo ruskih listov in sicer »Ruskega Dela« in »Svobodne Rieči«. Uredniki in

sotrudniki teh dveh listov so morali tekom 48 ur zapustiti Sofijo. Bolgarski tisk posebno naglašja, da 86 ne mara zameriti 140 milijonov sovjetske Rusije in da raje izžene 10.000 ruskih beguncev, ki delajo proti svoji domovini.

— »Sofija, 24. maja. (Izv.) Bolgarska delegacija z ministrskim predsednikom Stamboliškim se je vrnila z genovske konference v Sofijo. Značilno je, da se bolgarska delegacija ni vrnila domov preko Jugoslavije, temveč je odnovovala preko Rima in po morju v Sofijo. Kakor poročajo, je Stamboliški skušal v Rimu doseči stike z italijanskimi vladnimi krogi. Bolgarska delegacija ni dosegla na genovski konferenci nikakih uspehov. Stamboliški je skušal s pomočjo Madžarov vsaj glede vprašanja narodnih manjšin na konferenci prodrati s svojimi zahtevami. Bolgarska delegacija je nameravala na konferenci uspeti v 4 glavnih točkah. Doseči je imela namen: 1.) Odgoditev roka za reparacijska plačila; 2.) rešitev vprašanja narodnih manjšin; 3.) rešitev vprašanja izhoda na Egejsko morje in 4.) pridobitev mednarodnih kreditov. V vseh teh vprašanjih ni Bolgarska delegacija uspela. Glede prvega vprašanja o podaljšanju roka za reparacijska plačila je smatrala genovska konferenca za utemeljeno izjavi, da v tem vprašanju ni kompetentna, ker spada zadeva pred glavno reparacijsko komisijo v Parizu, ki bolgarski vladi ni podaljšala roka za reparacijska plačila, marveč je Bolgarsko pozvala, da se mora točno držati določil mirovne pogodbe. Glede vprašanja narodnih manjšin je Bolgarska, čeprav

jo je podpirala Madžarska, propadla in to na odločen protest male antant. V smislu \$ 48 neullske mirovne pogodbe se je v tem vprašanju genovska konferenca izjavila za nekompetentno. Glede rešitve problema izhoda na Egejsko morje je genovska konferenca izjavila, da se ima to vprašanje rešiti v sporazumu interesiranih držav. Bolgarska vlada pa tudi ni na konferenci dosegla nikakih mednarodnih kreditov. Radi teh neuspehov je bolgarska javnost zelo razočarana.

DRŽAVNO POSOJLO.

— Beograd, 24. maja. (Izvirno.) V ministrskem svetu se še vedno nadaljujejo podrobne in izčrpne razprave o najetju državnega posojila. Zastopnik Blerove skupine ameriških bank je javil finančnemu ministru, da naj vlada definitivno sprejme posojilno ponudbo te skupine, drugače je ta bančni sindikat prisiljen, da ponudbo umakne. Ministrski svet razmotriva tudi ponudbo Kratove skupine. Na danšnji seji se najbrže vlada odloči za eno teh ponudb.

Jugoslovensko - Italijanski sporazum.

— Beograd, 24. maja. (Izvirno.) Na včerajšnji popoldanski seji je ministrskemu svetu poročal podrobno zunanji minister dr. M. Ninčič o razgovorih z Italijo glede sporazuma v zadevi izvršitve rapalske pogodbe. Poročal je podrobno o najnovejši fazi teh razgovorov, posebno o posredovalnem predlogu Lloyd Georgea. Na današnji seji ministrskega sveta nadaljuje zunanji minister svoje poročilo. Glede koncesij mestu Zadru je ministrski predsednik Nikola Pašić samo zato, da se dovoli Zadru nevtralna cona v širokosti edine petih kilometrov, dočim Italijani zahtevajo 15 km. Radi tega odputile minister dr. Ninčič v kopališče Ilidže, da tam osebno poroča ministrskemu predsedniku g. Pašiću o sporazumu.

— Beograd, 24. maja. (Izvirno.) V daljši avdienci je včeraj ob 11 uri dopoldne zunanji minister poročal Nj. Vel. kralju Aleksandru I. o uspehih genovske konference in posebno o sedanji fazi razgovorov za sporazum med našo državo in Italijo. Poročilo je trajalo nad eno uro in je bil potem minister dr. Ninčič povabljen na obed.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Današnji jutranji listi javljajo, da sporazum z Italijo radi rapalske pogodbe še ni popolnoma dokončan. Zunanji minister dr. Ninčič je Lloyd George pri predložitvi posredovalnega načrta obmanil, naj ta načrt sporazuma podpiše. Dr. Ninčič tega ni storil. Naša vlada do danes ni definitivno odobrila posredovalnega načrta za sporazum. Vse italijanske vesti razširjene deloma tudi po oficijelni agenciji »Stefanik« so v tem oziru preurane.

Spoznanje naraščanja.

(Iz krogov SKS.)

Ze so govorili pesimisti, da je klerikalizem postal svojo najhujšo uro in ze so prorokovali malodušneži, da se bo zopet brdo vgnedil med slovenskim narodom. In deloma je bilo to prorokovanje utemeljeno. Nedosegljiv po svoji organizaciji, brezobzirni v izbiri sredstev, brutalen v svoji lažljivosti in obrekovanju ter čim več v svojem hujšakstvu je mogel v resnici klerikalizem upati, da premaga svoje nasprotnike in da potrjuje ko v Sušterševih časih. Ze je padla Ljubljana s pomočjo nemoralne črno-modro-rdeče koalije in ze so bili pridobljeni klerikalizmu veliki nezadovoljni sloji, ki so ob novembrskih volitvah v velikanskem številu volili komuniste in socialiste. Zinaga klerikalizma je bila na obzoru.

Toda skoro se je položaj čisto izpremenil in klerikalizem je izgubil bitko za bitko. Ljubljanska koalicijska je dobila svoje težke razpoke, na deželi pa je pričelo rasti spoznanje. Glavna sila klerikalcev je bila nevednost naroda. Premagati nevednost je bilo zato istovestno s porazom klerikalcev. Ni pa bilo lahko premagati nevednost naroda, kajti ravno največji zaslepljenec se je z vsjo trdnostjo branil, da bi sploh glasil resnico. Napredne časopise so odklanjali, poslušali pa le klerikalne voditelje. Kitajski zid zaslepljenosti skoraj ni bilo mogoče prodreti. V tem so storili klerikalci usodno napako.

Preceenili so svoje moči in mislili, da se močni dovolj, da nastopijo na javnih shodih in da morejo osvojiti SKS razbiti njene shode. Pričeli so tako sami aktivirati za shode SKS. Ker pa je star privilegij klerikalnih voditeljev, da pošljejo na nevarne shode le podrele, sami pa se nevarnosti previdno ogledajo, so poslati tudi na shode SKS razne Grile, Golobe, Avsenke in druge. Ki so vsled svoje nerodnosti do temelja blamirali klerikalce.

Tako je prišlo do krunih shodov v Slov. Bistrici, v Kranju in v Št. Lenartu. Maza klerikalcev je nastopila, da razbije shod. Toda med resnice im je zavezala ležnja. Spoznanje je prodrla in v treh slavni shodih je bila povečana resnica. Vsa čast šli SKS in njenemu prvobornemu ministru Pušlu, ki so na omenjenih treh shodih

prebili led. Ko je bilo prekazano, so spoznali klerikalci svojo napako in preglasili bolkot nad shodi SKS. Toda v Radovljici se je ponesrečil tudi bolkot in klerikalci so izgubili novo bitko. In danes je položaj na deželi ta, da obvlada Sam. kmet. stranka trdnostno položaj in da more samo ona prediti povsodi javne shode. Neoporečljivo za slugo narodu dela SKS s svojimi javnimi shodi, kajti nevednost ljudstva ubija in shodi in spoznanje resnice širilo med narodom.

Lep dokaz za to je bil podan zopet v nedeljo, ko je priredila SKS celo vrsto shodov, med njimi posebno pomembna shoda v Brezicih in na Raki. Na obeh shodih so govorili ministri Pušeli ter poslanca Urek in Rajar. Govori vseh treh so bili nad vse zanimivi in stvarni, vseskozi prežeti od globoke ljubezni do naroda in države. Nimamo prostora, da bi obširneje priobčili vse govore, temveč za dovoljiti se moramo le s par najvažnejšimi stvarmi, ki imajo splošno naroden in ne samo strankarski interes. Tako je povedal posl. Rajar, da se zniža s 1. julijem število vojaštva od 149.000 na 109.000 mož, torej za 40.000. Odpravilo se daleč Vrangloveci, s čemur bo država prihranila letno nad 100 milijonov dinarjev. Še letos se dalje ustanove kmetijske šole in sicer na Gorenskem, v Prekmurju in srednja v Mariboru.

Važne pridobitve SKS je omenil minister Pušeli. Izvršeno je poslednje redigiranje zakona o agrarni reformi. Dosedaj je bilo določeno, da se bo pustilo v celosti sedemdeset 75 ha obdelane zemlje. Ta vsota je sedaj znižana na 50 ha. — Glede novega vojaškega zakona je pristal vojni minister na sledeče olajšave: 1. Uvede se zopet nadomestna rezerva. 2. Vsako rekviriranje vozil za časa orožnih vaj se prepove. Le v slučaju vojne je dovoljena rekvizicija vozil in živine toda le proti gotovemu plačilu. 3. Slovenski fantje ne bodo služili več v malaričnih krajih. Obširno se je pečal minister Pušeli tudi z agrarno politiko ter pri tej priliki primerno ožikosal klerikalno vplije in lažljivost s takozvano volovsko afero. Dasi je bilo prejetih od Nemčije le 839 krav, vendar kriče klerikalci, da so pri tem zaslužile neke švicarske banke 170 milijonov kron, torej skoraj dvestotisoč od repa! Neumnost, vredna klerikalnih zapeljankov.

Sjajno pa je ovrzel klerikalne laži o dovkih posl. Urek. Upamo, da ustrežemo vsem, če navedemo njegove številke.

Po proračunu L. 1920/21 je imela Slovenija plačati na davkih 1.325.637.565 kron; po proračunu L. 1922/23 pa le 946 milijonov 667.668 kron, torej za 376.969.897 kron manj.

Srbija je morala plačati za L. 1920/21 3.485.120.440 kron, za L. 1922/23 pa za 481.318.852 kron več, torej skoraj štiri milijarde.

Za Vojvodino dobimo sledeče številke: Pred 2 leti 1.835.989.838 kron, letos 2.112.352.477 kron, torej 276.362.639 K več. Hrvatska in Slavonija L. 1920/21 2 milijardi 256.552.336, letos pa 3.266.345.988, torej 1.009.793.652 kron več. To je zasluga Radičeve abstinence.

Čeprav je zgubil v teh dveh letih denar na veljavni, in bi se morali torej vsi davki povečati, vendar plača Slovenija manj, dobi pa od države več. L. 1920/21 je bilo proračunjenih za Slovenijo 812.404.500 kron izdatkov, letos pa 1.187.513.418, torej 375.108.918 kron več. Tako govore številke o »zlorabi Slovenije«.

Pripomniti je, da so te številke iz vladnega predloga proračuna, da pa bo razmerje po redukciji finančnega odbora za Slovenijo še ugodnejše.

Laž je tudi govorica o vedno večjih davkih. Imamo trojne davke: državne, občinske in one za cestne odbore, oziroma okrajne zastope na Štajerskem. Narasli so le občinski in okrajni davki, nič en državnih davkov pa se ni zvišal od L. 1920 naprej za kmetovalca ali malega obrtnika.

Obširno je govoril tudi posl. Urek o klerikalnih lažeh glede volaščine.

S temperamentom je govoril v imenu obrtnikov g. Ogrič, ki je ostro razkriti tudi bevskanje dr. Novčana in pa škodljivost Radiča.

Za večji efekt shoda sta nastopila še dva socialna demokrata, g. Umek in Baraga. Čeprav vsebinsko nista bila srečna, je bil vendar njih nastop dostojen. Dočim je bil shod v Brezicih vseskozi miren in imponenten. Je bil popoldanski shod na Raki mestoma dokaj buren ter silno zabaven. Na shod je prišlo namreč okoli 100 Mariljnih devic, ki so v splošno veselost prejemale lekcije o lepem vedenju. Pridno je pomagalo pritrjevanje Mariljnim devicam kakih 10 orlov, toda tudi fantiči so morali utihniti, prijeti nad vse estro od govornikov SKS. Položaj je bil za Mariljne device tako neugoden in sramoten, da je skušal sam kaplan g. Steblovanik lubrisati blamaže svojih zapeljankov. Pri tem si je dovolil g. kaplan tudi par nerencije, da so vsi duhovni v taboru SLS. Sedaj, ko so Sušteršičijanci kar odkrito pripravljali za boj s klerikalci, je bila nerencijnost nekake trditve kar očitljiva. Dobil je zaslužen odgovor in celo pametnešje Mariljne device so odšle, ker se so sramevale pošetja svojih tovarišic.

Oha shoda sta vnovič dokazala, da je klerikalna stranka brez moralne sile in da je izgubila svojo upravičenost. Dobro je le preceenil klerikalni general dr. Sušteršič.

ZRTVE BITOLISKE KATASTROFE.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Glavni odbor za pomoč ponesrečenim v Bitoli poroča, da znaša celokupna škoda, ki so jo utrneli bitoljski prebivalci, 94 milijona dinarjev. Škoda na državnih nosilnih znaša

34 milijona. Celokupna škoda, povzročena po strahoviti eksploziji, pa še do danes ni dognana. Popolnoma poškodovanih je v Bitoli 29 hiš, deloma poškodovanih je 520 hiš. Po katastrofi je oškodovanih 5995 oseb, težko ranjenih je bilo 14 oseb in mrtvih deset.

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokol. Veleđ pripravi za skorajšnji društveni nastop začenja telovadba bratov II. oddelka od srede 24. t. m. naprej vedno že ob 8. uri zvečer. Zdravo! Prednjačji zbor.

— Sokol I. Našo velezašluzno, dobro sestro, Josipino Vidmarjevo, nam je ugrabila kruta smrt. Preminulo sestro sprejmo k večnemu počitku korporativno v kroju Zbirališča na Taboru ob pol 17. v petek dne 26. t. m. — Odbor.

— Mladinski odtsek Sokola I. priredi v četrtek dne 25. maja pešizlet celokupnega naraščala čez Tomačevo na Ježico. Ob enem le nastop naraščaljevih oddelkov na vrtu »Pri ruskem carju«. Odhod ob pol 14. s Tabora. Roditelji in prijatelji sokolskega naraščala so vabljeni.

— Sokolsko društvo na Viču priredi svojo letošnje javno telovadbo v nedeljo, 11. junija t. l. Prireditelj je vsednevna; sodeluje godba Dravske divizije iz Ljubljane. Bratska okoliška društva se opozarjajo na to prireditelj in vabijo k obilni udeležbi. Natančnejši program bo pravočasno javljen. Zdravo!

— Sokol na Viču ima svojo letošnjo javno telovadbo v nedeljo dne 11. junija t. l. Da se pravočasno izvrše vse priprave in delo porazdeli med posamezne člane in članice, sklicuje odbor na nedeljo 28. t. m. ob 9. dopoldne v garderobi v Sokolskem domu sestanek vsega članstva, ki je obvezen za vse in so vabljeni posebno starejši člani in članice — Zdravo!

— Sokol na Ježici vabi vse prijatelje mladine in Sokolstva na javni mladinski telovadni nastop, ki se vrši ob ugodnem vremenu na vnebohod. 25. maja ob 4. pop. na dvorišču »Pri Ruskem carju« v Mali vasi (ob primeri slabega vremena pa 28. maja ob istem času istotam). Na vnebohod priredi namreč Mladinski odtsek Sokola I. v Ljubljani naraščaljev pešizlet z odhodom s Tabora ob pol 2. pop. preko Tomačeva. Stojžič na Ježico in poseti tamošnjega Sokola ter nastopi z vsemi oddelki naraščala v saveznih prostih vajah, z dvema oddelkoma v igrah in ralanju ter orodni telovadbi naraščala poleg drugih točk. — Za gorka in mrzla jedila in za pijačo je popolnoma preskrbljeno. Vlak odpelje na Ježico ob 2.10 iz Ljubljane, avto iz Cella bo na razpolago. Pešpot po Dunajski cesti je jako lepa in senčna. Pridite ta dan med nas! Zdravo!

— Sokol Koroska Bela - Javornik. Zanimanje za razvite prapora tukajšnjega Sokola v nedeljo, dne 28. t. m. je obče, ker je pričel z agitacijo celo »Novi čas«. Prireditelj obeta biti nekaj zanimivega. Br. društva se oglašajo k sodelležbi. Razvite se vrši ob navzočnosti praporov s slovesnostjo v vasi na Koroski Bell. Z razvitem je združeno tudi vplivanje v spominke knjige, ki lo bo hranilo društvo v spomin na ta dogodek. Knjiga je dragoceno vezana. Na prvi strani so narisani narodni ornamenti, v sredi je napis z monogramom Sokola. V njo se bodo navzoči dobrotniki mogli vpisati osebno, ostala imena pa vpiše društvo. Popoldanska telovadba se prične ob 15. Sprejeto je sledeč: 1. moški naraščal s palicami, 2. ženski naraščal z obroči, 3. Golenci, 4. Golence, 5. ženske proste vaje, 6. članice, 7. orodna telovadba, 8. vzorna vrsta, 9. golenci »Mladci volake«, 10. skupina. Po telovadbi je velika ljudska veselica. Veseličim odtsek hoče z dobriimi jedili in pijačo preskrbeti, da bodo gostje zadovoljni. Prijatelji plesa se bodo lahko zavrteli ob zvokih planske godbe. Ljubitelji naših planin bodo lahko nabrali ključavne, ker je flora v najlepšem cvetenju. Brate in sestre opozarjamo, da je volja proti zletim izkaznicam polovična. Zeleniška zveza je zelo ugodna. Iz Ljubljane prihaja vlak na Javornik ob 8.30 in 13.58, odhod iz Javornika ob 18.45 in 21.07. Na Jesenice ob 21. Končno opozarjamo, da se vrši prireditelj ob vsakem vremenu.

— Prapor sokolskega društva Metlika. Sokolsko društvo v Metliki dobi v kratkem nov krasen prapor. Načrt je napravil nadučitelj Božo Radič po originalnih belokranjskih narodnih motivih. Gospa Maringova v Črnomlju je dala v to svrhu na razpolago jako star otirač, na katerem imamo poleg drugih krasnih ornamentov tudi stiliziran metliški grb. Značilno je, da je tkano platno »na škaflice«, katero tehniko so uporabljale italice v Žužemberku in jo uporabljale nekje le še v Bojancih. To platno se odlikuje po posebni čistosti in lični vnanosti. »Tara« (stative) imajo po dva para ničalnice. Dočim imajo belokranjska krasna le 1 par. V Žužemberku se že davno več ne tkar, kar znači tudi na starost otirača. Prva stran prapora je izvedena s 36 stiliziranimi pričklji. V sredini je sokol z ročko v krempljih. To rišo je naredil akademski slikar Maksim Gaspari. Druga stran ima geometričen ornament s sokolskim monogramom v sredini. Vozna tehnika se približuje belokranjski. Na praporu prevladuje, kakor v večini belokranjskih ornamentov, modra barva. Prapor je krasno delo, na katero bo lahko pomene vse jugoslovenske Sokolstvo. Bres besed govori o veliki poštrevnosti Sokolice, ki so predsedale 723 ur pri tem napornem delu. Tehnično stran je vodila z vzledno poštrevnostjo gospa dr. Širkova. Pri delu se ji krepko pomagale sestre: Flašmanova, Omrčeva, Weissova, Kobalova, Čukotova, Kasteljeva, Marletova in Podgornikova. Prog je izdelala domača tiskarna Bašin i drug v Ljubljani. Prapor bo

razstavljen ob priliki kraljeve poroke v Beogradu in potem v Ljubljani.

— Sokolsko društvo v Metliki priredi na binokšno nedeljo pešizlet na Sv. Jerotrdinov vrh v Gorjancih. Odhod iz Metlike ob 3. jutraj izpred Makarjeve hiše. Sestanek na vrhu ob 9. jutraj za udeležniki iz Novega mesta in Kostanjevice. Pozivljamo vse ljubitelje Gorjancev, da polete z nami v hribe Trdinovih bajk.

Pravni vestnik.

Dr. Kremžar:

ALI POROTA RES NI VEČ PRISTOJNA ZA TISKOVNE DELIKTE?

I.

Porotna sodišča torej niso redna sodišča v smislu zadnjega stavka čl. 13. naše ustave. Zakaj ne? Ali jih je zakon črtal iz vrste rednih sodišč? Nikakor ne. Kasacijsko sodišče v svojih razlogih izrecno podarja, da »porotna sodišča ostanejo redna sodišča v Sloveniji vse, dokler bodo veljavni čl. VI. B uvodnega zakonika za avstr. kazenskopravni red in §§. 8 in 14 avstr. kazenskoprednega reda, za vsa hudodelstva in pregreške v njih naštet«. Samo za kazniva dejanja, izvršena s tiskovinami, so izgubila svojstvo rednih sodišč. A kdo jim je vzel to lastnost? Besedilo ustave, kakršna je bila v Službenih Novinah razglašena, menda ne. Zakaj čl. 13 ustave, ki se nanaša na kaznijsko sodišče, ne odreja prav nič drugega, ko to-le: »Vsa kazniva dejanja, učinjena s tiskom, sodijo redna sodišča.«

Odgovor na naše vprašanje nam daje tretji stavek razlogov kasacijskega sodišča. Ni besedilo ustave, ki je porotna sodišča odstavilo, — ustavni odbor ustavotvorne skupščine, to je tisti činitelj, ki je izrecno izključil porotna sodišča od presojanja kaznivih dejanj, izvršenih s tiskovinami. Pa kdaj in kako je to storil? Po stenografskih zapisnikih na XVII. odobrovi sli s tem, da je prireditelj predlogu dra. Tomljenoviča, zahtevalo, naj krievce »štampom učinjene presudjuju i razsudiiju obrazovani sucl«!

To je odgovor kasacijskih razlogov. Priznati moram, da me ta odgovor ni malo presenetil. Torej po pravnih arhivih raznih odborov naj stika državlan, če hoče zanesljivo izvedeti svoje dolžnosti in pravice, iz skritih zapisnikov se naj sodnik zalema snov za svoje sodbe, ne pa iz javnega, vsakomur dostopnega vira: iz sankcioniranega in razglašenege zakona!

Res je, novotarija to naziranje ni. Le ta 1841. je avstr. kasacijsko sodišče na Dunaju izjavilo: »Ne besede zakonodajca imajo veljati kot zakon, ampak misel, ki jo je ž njimi hotel izraziti.«

Ali ta nazor so že davno spoznali za napačen in vsi teoretični so ga zavrgli. Kakor umotvora ne sodimo po načrtu, ki nam ga umetnik z visokimi besedami razvija, ampak po delu, ki ga končno razstavi, tako moramo postopati tudi pri razlagi zakonov. Communis opinio je dandanašnji, da je predmet razlage edino razglašeno besedilo zakona.

Wach (Handbuch des deutschen Zivilprozessrechtes) pravi: »Zakon razlagati se ne pravi iskati in odkrivati voljo, ki je bila v besedi, marveč voljo, ki tvori vsebino zakona.«

Ruff-Gleispach (der österr. Strafprozess, 1913) piše: »Die sogenannten Materialien (die Gestzentwürfe samt Motiven, die Berichte der Ausschüsse, die Anträge und Erklärungen sowohl der Regierung als der Mitglieder des Reichsrates) dürfen nur mit grösster Vorsicht benützt werden. Sie können über die Entstehungsgeschichte und über die leitenden Gedanken Aufschluss geben, die für die Auslegung der wichtigsten Institutionen massgebend waren, und somit Hilfsmittel für die Auslegung abgeben. Es ist aber grundsätzlich daran festzuhalten, dass das Gesetz vom Augenblick an, in dem es formell zustande gekommen, von allen Personen, die dazu mitgewirkt haben und von ihren Ansichten losgelöst eine selbstständige Existenz führt. Aufgabe der Auslegung ist es, den Willen des Gesetzes, nicht den des Gesetzgebers zu erforschen. Darum darf irgendwelche aus den Materialien abgeleitete Auffassung niemals über das Ergebnis der grammatischen und logischen Auslegung gestellt werden. Pred uporabo materialij svari tudi Pfaff (Krausz I. §11).

In istega mnenja so Glaser in Liszt in Binding in Frank in Lammasch in Finger in — toda čemu bi jih našteval, vsi najodličnejši učitelji civilnega in kazenskega prava tako mislijo, vsi do kralja.

Ako imajo ti možje prav, — jaz o tem ne dvomim. — Je višje deželno sodišče s svojim sklepom povsem pravilno pogodilo. Člen 13. ustave predpisuje jasno in določno, da sodijo kazniva dejanja, učinjena s tiskom, redna sodišča. Ustava ne govori nikoli niti o okrajnih niti o zbornih niti o porotnih sodiščih niti o izrednosti tega ali onega teh sodišč, prepoveduje pa ustanavljanje izrednih sodišč kakor sodne oblasti (čl. 109.). Iz tega sledi, da so smatrati vsa v §. 8. kazenskoprednega reda navedena sodišča, tedaj tudi porota, dokler sedanj kazenskopravni red velja, kakor redna sodišča v Sloveniji in da so torej za tiskovne pravde pristojna porotna sodišča. To je edino mogoče zaključek, do katerega nas čisto neprilicno dovede gra-

matična in logična razlaga čl. 13. Zgodovina njegove koncepcije, doživljali ploda in končni porod, vse te reči, zabeležene v stenografskih zapisnikih (kdo nam lamči za njihovo pravilnost?) so sicer prav zanimive; če drugače ne, nas uče, s kako napeto pozornostjo in s kako verno našo ljudski zastopniki sodelujejo pri snovanju najvažnejših zakonov. Toda na razlago sankcioniranega in razglašenege člena 13. te zanimivosti ne smejo nič bolj vplivati kot le na ustavni odbor in ustavotvorno skupščino vplivalo kolikor toliko znano delstvo, da je kraljevstvu SHS tudi Slovenija, v njej pa da velja kazenskopravni red, ki tiskovne pravde odkazuje poroti. To poslednje okolnost naj bi bili pri tekstiranju zakona tudi malo upoštevali; a kaj hočemo, ko pa je naš zakonodajec časih tako podoben Cankarjevemu kiparju Jakobu, ki se mu iz volje nikdar ni hotela poroditi moč.

Vzlie razsodbi kasacijskega sodišča menim tedaj, da sklep višjega deželnega sodišča ni zgrešen.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslov. sester vabi vse članice, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo pogreba vzorne rodoljubnice in podpornice vseh narodnih društev sestre Josipine Vidmarjeve! Pogreb bo v petek 26. t. m. ob 17. iz hiše Pred škofijo 19. na pokopališče k Sv. Križu.

— O. Z. javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo ima III. redni letni občni zbor v nedeljo dne 28. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma. Pričetek ob devetih dopoldne. Področnosti v »Našem Glasu« št. 19 od dne 11. t. m.

— O. Z. javnih nameščencev in upokojencev ima nužno sejo širšega odbora v sredo dne 24. t. m. ob 20. v občinskem lokalu. Dnevni red: Poročilo beogradskih delegatov, razgovor o občnem zboru. — Predsedstvo.

— Društvo hlinih posestnikov v Celju. Redni občni zbor se vrši dne 30. maja ob 20. zvečer v posebni sobi hotela pri Belem volku. Na dnevnem redu je poleg formalnih tekočih zadev tudi predavanje dr. Božiča o novem stanovanjskem zakonu.

— Dramatični odtsek invalidskega doma v Ljubljani uprizarji v četrtek dne 25. t. m. ob osmih zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani Sophus Michaelisovo dramo v treh dejanjih »Revolucijska svatba«. Igra je jako zanimiva; dejanje se vrši za časa francoske revolucije. Čisti dobiček je namenjen v prid gladujočim bratom v Rusiji. — Vstopnice se dobe v Selenburgovi ulici ter pri blagajni eno uro pred začetkom predstave. P. n. občinstvo vljudo vabimo k udeležbi, da bo uspeh čim lepši, tako da bomo mogli tudi slovenski invalidi, čeprav sami bedali, pomagati bratom, ki umirajo gladi v Rusiji.

— Jugoslovensko akad. društvo »Triglav« v Zagrebu priredi dne 27. maja t. l. v klubovi dvorani hotela »Royal« zabavni večer, na katerega vse svoje starešine najvjudneje vabi.

— Gasilnim društvom! Vsa bratska društva in prijatelje gasilcev opozarjamo ponovno na zlet jugoslovenske gasilske zveze, ki se vrši dne 4. junija 1922. v Kamniku. Istočasno obhaja tudi domače bratsko društvo 40letnico svojega obstoja. Dne 5. junija, po končanem slavlju, se pa prireditelj pešizlet v prekrasno Kamniško Bistrico. Ob let priliki bo dana vsem izletnikom prilžnost da si ogledajo lovčice Nj. Velikosti kralja Aleksandra. I. Za zabavo in strežbo bo preskrbljeno v največji meri. V svrhu silajnejšega uspeha tega velikega gasilskega slavlja, vabimo k obilni udeležbi vse brate in prijatelje. Bratskim društvom so že razposlana podrobnejša navodila, spored slavnosti in prijave za udeležence. Izpolnjene prijave naj pošljejo bratska društva nemudoma! Nasvidenje! Odbor prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Kamniku.

— Družabno in društveno prireditve v Celju dne 21. in 22. t. m. Ze dolgo ni bilo v Celju tako silnega strmeljenja po javnih prireditvah kakor sednje tedne. Naravnost neekonomično se izrablja čas, a tudi poštrevnost prebivalstva Ne smemo se radi tega čuditi, da marsikatera dobra stvar pri tem trpi, ker so končno vendarle vedno eni in isti krogi, ki kaj žrtvujejo in imajo smisel za kulturno udejstvovanje svojega naroda. V soboto zvečer je priredilo srednjašolsko napr. društvo »Sloga« s pomočjo zunanji gostov iskren in lep družabni večer s pevskimi in godbenimi točkami. Sodelovali je srednjašolski salonski orkester iz Maribora, tercet iz Novega mesta in tamburaši iz Čakovca. Prišlo je tudi mnogo dijakov iz Zagreba in Varaždina. V nedeljo dopoldne so manifestirali na skupnem zborovanju za narodno in državno edinstvo, popoldne pa si ogledali na zgodovinskih tleh — na starem gradu lepo celjsko okolico. — Istega dne zvečer je koncertiralo v Narodnem domu Jugoslov. akad. glasbeno društvo »Mladost« pred prazno dvorano. Krasno izvajanje programa je gotovo zaslužilo večjo pozornost, a kdo more zamriniti mešanom, da so pohitili na ta dan v prosto naravo, saj se vsak nedelje že veseli. Izlet na Kum, ki ga je aranžiral celjski odtsek »Sav. podružnice PDe«, je potekel animirano. Kot kronisti se poročamo, da je v nedeljo popoldne prireditelj otroški vrtec v Nar. domu mladinsko igro.

Zbirajte znamke
Jugoslovensko Matice!

Dneone vesti.

V Ljubljani, 23. maja 1922.

— **Poročna darila kralju.** Predsedstvo ministrskega sveta je izdalo to-le objavo: Uprava kraljevega dvora, dvorni maršal in pisarna Nj. Vel. kralja dobivajo z raznih strani vprašanja o darilih, ki se nameravajo pokloniti Nj. V. kralju povodom njegove poroke. Z ozirom na to smatra predsedstvo ministrskega sveta za potrebno, da poda ta-le pojasnila: 1. Vsa poročila o darilih se naj izključno pošiljajo upravi kraljevega dvora, od koder se edino lahko dobe vsa potrebna navodila. 2. Darila so lahko ali a) narodnega, zgodovinskega ali narodopisnega značaja; ali b) prispevki za splošnokoristne ustanove ali fundacije istega značaja. Ako se želi temu ustanovam dati ime Nj. Vel. kralja ali njegove zaročenke, se mora izposlovati odobrenje uprave kraljevega dvora, ki bo to željo predložila Nj. Vel. kralju. Izjeme so mogoče samo po prehodnem pristanku uprave kraljevega dvora. — Z ozirom na ta načelni sklep je rešeno tudi vprašanje podaritve Windischgrätzove vile Nj. Vel. kralju in se v to svrhu nabrani denar porabi v sporazumu z upravo kraljevega dvora in z ministrskim svetom v kak narodni namen. Vilo na Bledu kupi Nj. Vel. kralj sam, »ker želi v tem kraju domovine imeti svoj dom za oddih.« — Akcija odbora za nakup Windischgrätzove vile se torej zaključuje s tem uspehom, da se že nabrani prispevki — seveda s privoljenjem vsakega posameznega darovalca — porabi v narodne svrhe.

— **Kraljeva poroka.** Iz Beograda javljajo: Po poročilih iz Bukarešte je princ Pavle dospel v Bukarešto, da se definitivno določi program poročnih svečanosti. Po obvestilu dvornega maršala je poroka preložena na 8. junija t. l. Po zadnjih vestih iz Aten je upanje, da kraljična Jelena ozdravi. Uradno poročilo vlade o preložitvi poroke še ni bilo izdano.

— **Bolezen kraljične Jelene.** Iz Beograda nam javljajo: Po poročilih iz Aten je temperatura bolne kraljične Jelene, soproge grškega prestolonaslednika še vedno visoka. Puls in dihanje je normalen. Bolezen poleničuje. Rumunski kralj prihodno nedeljo zapusti Atene, dočim ostane mati kraljica Marija še doli časa v Atenah. Kralj Ferdinand se vsakakor udeležil poroke našega kralja kraljične Jelene je prvotno bolela na krizu, se je pridružilo vnetje prsne mreže.

— **Ruski dan dne 25. maja 1922.** Velik vsem prošnjam in pozivom Rdečega križa, Nanzena itd., ostaja Evropa po večini hladna in zre mirno, tako ob Volgi ginejo milijoni strahne smrti od gladi. Tudi Jugoslavija še ni izpolnila svoje človeške dolžnosti napram ruskemu narodu. In vendar je takojšnja in izdatna pomoč tako nujna. Brez pomoči od znanj imamo pričakovati v gladijočih krajih v Rusiji še večjega umiranja prebivalstva, ki si samo nikakor ne more pomagati. Velik del polja je namreč ostal radi pomankanja semena in poljskega orodja nezasejan in neobdelan, prebivalstvo samo je izstradano in od lakote otopelo. V gladih pokrajinah tako ne more niti najboljša letina zadostno pomagati. Že približno eno leto traja trpljenje in Golgota ruskega naroda. Brez vesti in brez usmiljenja smo ga pustili krvaveti. Ali naj ostane še nadalje nemi za obupne prošnje po pomoči? V četrtek, dne 25. maja priredi celokupna akademsko omladina »Ruski dan«, ki naj bo izraz volje, da hočemo kot slovenski narod pomagati bratskemu ruskemu narodu v nesreči. Naj živijo vsi. Kolikor le more, kajti pomoč mora biti izdatna, če hoče biti splošna pomoč.

— **Pripravljeni odbor.** — Otvoritev pokrajinske obrtne razstave v Mariboru se vrši tik pred zaključkom ljubljanskega velesejma. Računati je s tem, da bodo vsi posetniki tega velesejma hodili z inozemstva in iz vseh delov naše države obiskali tudi mariborsko pokrajinsko razstavo. Obrtniki iz Hrvatske in Srbije, kjer obrt še ni tako razvita, kakor pri nas v Sloveniji, si razstavo ogledajo korporativno. I.e. s tem je zajamčen uspeh razstave. Pri tej priliki moramo pokazati, kaj zmora naša domača obrt, da nismo več odvisni od Avstrije, niti od ostalega inozemstva. Beograjski in drugi trgovci in odjemalci pa se bodo ob tej priliki lahko uverili, da si to blago, ki ga naročajo iz inozemstva, in za katerega plačajo visoko carino, lahko dobe doma — pri nas. S tem pa bomo vzbudili tudi več razumevanja za obrtni stan in za razvoj obrti, ki v vsakem narodnem gospodarstvu igra tako važno vlogo. Zato se mora vsak obrtnik, ki se tega zaveda in ki mu je lažje na tem, da naša obrt razvije in obrtni stan dvigne na ono mesto, ki mu pristaja, zanesljivo

udeležiti te razstave. Uspehi se odvisen predvsem od skupnega dela vseh panog obrti. Le če bodo vse panoge vse obrti zastopane v častnem številu — in o tem ni dvoma — si bomo priborili uspešnost. Zato: vsi obrtniki na plan!

Vse obrtnike ponovno opozarjamo, da je razstavi odbor znižal najemnino za prostore od 50 na 25 din. za kvadratni meter, da s tem omogoči vsakemu obrtniku udeležbo na razstavi. Pozivamo vse obrtnike, da se odzovejo povabilu odbora in se razstave, ki je za razvoj in procvit obrti neizmerno važnosti, zanesljivo udeležijo.

Prijavitelje za »Pokrajinsko obrtno razstavo« so se razposlale vsem obrtnikom, Industrijalcem itd. ter se morajo najkasneje do 1. junija izpolnjene vrniti odboru. Vsi oni, ki bi slučajno še ne bili sprejeli prijavnice, naj nemudoma javijo svoj naslov odboru »Pokrajinske obrtne razstave« v Mariboru, Aleksandrova cesta 22.

— **Osebnosti v pošte.** Premiščeni so: poštar Fr. Jemec od pošte Ljubljana 2 k pošti Ljubljana 1, poštar Ciril Kokošar od pošte Ljubljana 1 k pošti Ljubljana 2 in postarici Dragica Rebulica od pošte Ljubljana 1 v Maribor 1 in Magda Ločnik od pošte Maribor 1 v Ljubljano 1. — Zastavno je upokojen poštar V. razr. Dragotin Kos pri pošti Maribor 1. — Trajno so upokojeni: kontrolor Ivan Vidmar v Ljubljani 1 in upravnik Jožef Modic v Kamniku in Vincenca Jereb v Mojstrani. — Umrli je poštar Ivan Verdnik v Šoštanj.

— **Slovenski umetniki,** kateri nameravajo posetiti umetniško razstavo v Beogradu, dobe legitimacije po polovično vožnjo v direktni drž. železnici (Licej, l. nadstr., oddelek za vozne olajšave). Tam leži seznam vseh razstavljavcev iz Ljubljane. Mariborski razstavljalec naj si pripriske ob svojega kluba potrdilo, da se udeležuje razstave. Udeležnikom svetujemo tudi, da si priiskrbe od policije izdano legitimacijo s fotografijo.

— **Turneja »Glasbene Matice«.** Pri trdnji Gričar & Mejač v Prešernovi ulici je razstavljena druga serija vencev, trakov in vrednostnih daril, ki so bili poklonjeni pevskemu zboru »Glasbene Matice« v Subotici in Sarajevu. V Subotici sta poklonila tamošnja pevstva društva »Neven« in »Graničar« srebrni pokal in subotški Slovenci srebrni venec. V Sarajevu sta podarila Sokolsko društvo in Sokolska zupa originalne gusle z vrezanim napisom: »Gusle od javora suva, što mi vjeru i narodnost čuva — 1892«. Med splošno ginjenost vseh udeležencev je starostar sarajevskega Sokola, inspektor Zakula, izročil to dragoceno darilo, katero je imenom zbora prevzel ravnatelj Hubad kot simbol naše jugoslovenske pesmi. »Slovenski klub« v Sarajevu je poklonil zboru krasno orijentalno vazo, ki bo zboru pa šele doposlana, ker se je graviranje posvećitve zakasnilo. Nadalje so vsa sarajevska kulturna društva poklonila velik venec s trakov in »Slovensko pevsko društvo« venec z modrim trakom in srbsko-hrvatskim in židovskim napisom. Ginljiv je bil pozdrav slovenskih rudarjev v Zentci, ki so skupno s srbskimi in hrvatskimi društvi, med temi pevsko društvo »Zvečala«, pritekli mnogoštevilno na kolodvor in obsipali pevce s cvetkami.

— **Predavanje o vtisih na turneji »Glasbene Matice«.** Društvo »Soča« opozarja svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na svoje zadnje predavanje v tej sezoni, ki se vrši v soboto, dne 27. t. m. ob 8. in pol svečer na vrtu (v slučaju slabega vremena v notranjih prostorih) hotela »Lloyd«. Predaval bo podpredsednik, g. Joško Cvek o vtisih, dobljenih na turneji turneji pevkega zbora »Glasbene Matice« po večjih mestih Jugoslavije. Iz prilaznosti sodeluje oddelek članov omenjenega pevkega zbora. Vstop prost.

— **Za stavbo »Delavske zavarovalnice zoper nesrečo«** v »Okrajno bol. blagajne.« Ob Miklošičevi cesti so pričeli pretekli dni že dovažati stavbni material. S konjanjem temelja prično prihodnje dni. Tudi za poslopje inšpektorata državne železnice ob Celovski cesti in za poslopje ravnateljstva Južne železnice ob Pražakovi in Kolodvorski ulici se že dovažajo opeka.

— **Kako rešujejo stanovanjska vprašanja?** Pišejo nam: V Florjanski ulici so izpremenili stanovanjsko hišo v hotel, ki ga nameravajo otvoriti menda čim prej. V tej hiši stanujeta od sedaj dve sorojstni rodini. Ena stran-ka stara žena, ki ima v oskrbi dva srednješolca v starosti 13—15 let. Ta žena ima večno letanje od magistrata do stanovanjske komisije in od te na sodišče, ker jo hočejo s stilo deložirati in jo vtakniti s bolehnima in slabotnima otrokoma v nek prostor nad hlevom na Taboru. Prostor ni nikoli služil za stanovanje, brez vode, brez strnišča, brez peči, lahko zgrajen, brez varstva pred mrazom. Namenjen je bil za letno meseco kot prenočišče za italijanske zidarje. Tako rešuje sodjalna komisija stanovanjsko bodo!

— **Selitve v letošnjem avgustu** bodo v Ljubljani nenavadno številne. So-edeč po napredovanju zidarstvih del se da sedaj že trdit, da bo začetek avgusta uporabljen na 30 poslopij, pričeni od največjega (palaca Kreditne banke in podobnih) pa do vili in pritihih hiš ob periferiji. O obsegu teh zgradb (razpoložljivih stanovanjih) v teh poslopjih spregovorimo v poseb. članku ker je zadeva z ozirom na stanovanjsko mizerijo v Ljubljani zelo aktualna in da damo čast in zadoščenje onim krogom, ki so s svoje privatno energijo začeli iz lastnega nagiba to velikop-

težno akcijo, dočim ni država dosedaj niti v svojem niti v interesu splošnosti še nikdar žrtvovala, ne vzglednega stori-la.

— **Javno brezplačno cepljenje** zoper kozo se bo vršilo v smislu tozadevnega magistrata razglašeno od 26. maja t. l. dalje. Več na lepakih.

— **Majniški izleti v Celje.** Celje je priljubljeni kraj za majniške izlete. Mladina iz bližnje okolice in oddaljenih krajev si rada ogleda starodavno mesto ob bistri Savini. Ker pa naj nudijo taki izleti poleg zabave še nekaj več, se opozarja zunanji izletniki, zlasti na sledeče: Ob desni strani Savine se razprostira krasen park, ki lahko služi valed intenzivnega delovanja Opleševalnega društva in mestnega vrtarja vsakemu večjemu mestu v čast. Na starem gradu — trčrčr ure hoda — je izvanredno lep razgled na mesto in okolice. Izmed večjih podjetij pridejo v poštev mestni mlin, cinkarna in Westenova tovarna za posodo (začast za obratuje). Lepi novi stavbi sta realna gimnazija ter deška in dekliška osnovna šola. Starodavni spomeniki se najdejo, razum raztrešenih po mestu, še v farni cerkvi. Zanimivo so tudi glavne celjskih grofov v Marijini cerkvi. Muzej začasno še ni urejen, je pa za pravo razumevanje zgodovine mesta Celje izredne važnosti.

— **Razstava psov v Binkošti.** Južna železnica je dovolila za razstavilavce, ne tudi za pse, polovično vožnjo. Vsak naj kupi do Ljubljane cel vozni listek, katerega naj ne odda portirju v Ljubljani, temveč ga oddrži in velja ta listek tudi za vožnjo nazaj. Le pridržati razstave, Klub ljubiteljev pučarjev, ga mora opremiti s svojim žigom in se mora razven tega vsakdo izkazati s potrdilom, da je prijavil k razstavi, oz. razstavil psa. Razstava se otvori na binkoštno nedeljo ob 9. traja ta dan do 18. in naslednji dan do 17. Otvoritvena slavnost je prvi dan ob 10. razdelitev nagrad, častnih in posebnih daril ter plaket v ponedeljek ob isti uri. Na razstavišču ob Gosposvetski cesti svira vojaška godba, v paviljonih se bo točilo prvostavno vino. Na istem prostoru se vrši istočasno razstava rogovja, na binkoštni ponedeljek popoldne pa je na vojaškem strelišču tekmovalno streljanje.

— **Javna dražba starih slik.** Dne 17. junija popoldne priredi ga. Golobova v Ljubljani, na Sv. Jakoba nabrežju št. 29, v posebnem prostoru svoje trgovine antikvit-eto prvo avkcijo slik starih mojstrov, ki večnoma izvirajo iz Langusove umetniške zapuščine. Iz tehničnih razlogov se je morala prostovoljna javna dražba deliti. Na prvi avkciji se bodo dražila dela Feuerbacha, Defreggerja, Rubensove šole, potu-jočih italijanskih umetnikov 17. in 18. stoletja, Langusa itd., vsega skupaj 11 slik. V jeseni se priredi druga avkcija z ostalimi tremi slikami Tiziana, Van Dycka in Makarta. Za ti dražbi vlada umavno zelo veliko zanimanje, ker gre se za mojstrska dela zelo velike vrednosti. Zlasti inozemstvo se za te slike zelo zanima.

— **Album kraljici Mariji.** Akad. slikar prof. rissanja Franjo Kopač je razstavil pri g. Schwentnerju v Prešernovi ulici sliko, ki bo kot naslovni list za album kraljici Mariji, ki ga pokloni odbor za »Dečji dom« v Ljubljani ob priliki kraljeve poroke. Slika bo samo tri dni razstavljena.

— **Uspeh štetja živine** in dr. je v Ljubljani naslednji: 875 konj, 817 gove, je živine, 552 svinj, 34 ovac, 110 koz, 451 komadov perutnine (kokoši, race, gosi in purani), 306 čebelnih panjev in le 7 oslov.

— **Koncert v hotelu Tivoli** v četrtek, dne 25. t. m. ob 16. do 20. ure. Godba dravske divizije. Vstopnina prosta. Se priporoča Vek. Dolničar.

— **Godni piknik priredi gospodarsko napredno društvo** za šentjakovski okraj v nedeljo, 28. maja 1922 v senčnatem idilicnem Regaljevem galu pod utrdbami starega ljubljanskega gradu. Piknik traja od 9. jutraj do 8. zvečer in je prava ljudska razvedritev. Na pikniku se bodo pekli janci, peli bodo pevci, videli bomo komične nastope in originalne narodne igre, šentjakoske gospe in gospodične bodo pa postregle z izborno kapljico in jestvinami po zmerni cen, saj šentjakobčani nikoli ne odirajo. Seveda tudi brez muzike ne bomo.

— **Smrtina nesreča.** Janez Jerič, 26letni dinar iz Zdencev vasi je tekel za nekim vozom in hotel skočiti nanj. Pri tem pa se je tako nesrečno zadel v lestev voza, da je dobil smrtonosno poškodbo v trebuhu. Prepelali so ga v ljubljansko bolnico, kjer pa je vkljub takojšnji zdravniški pomoči kmalu podlegel.

— **Nesreče in nezgode.** Nežki Remec iz Obrli pri Ljubljani je pri prižiganju luči odletel drobec cilindra v levo oko in ga je težko poškodoval. — Hlapec Martin Stare iz Bohinja je padel z voza in si zlomil desnno nogo. — Ludvik Drašler si je pri delu na žagi v Trebnjem zlomil desnno nogo. — Pri odiranju kozličke je mesarskemu pomočniku Karolu Kovachu iz Starega trga pri Ložu spodletel nož in se mu zasadil v desnno nogo. — Angela Tome iz Dobrave pri Ljubljani se je pri sekkanju drv nevarno vsekala v levo roko. — Vse poškodovance so prepeljali v bolnico.

— **Z nožem v trebuh.** Ko se je vračal Ivan Kopic, krol. pomočnik iz Most pri Kamniku po noči proti domu, ga je na cesti nekdo napadel in pri tem sunil z nožem v trebuh.

— **Pes ga je ugriznil.** Vinkota Logar, 9letnega sina vp. polic. stražnika, je na cesti neki neznan pes popadel in ugriznil na levo nogo. Moral se je podati v bolnico.

— **Košturn** se je zatekel mesarju Antonu Putrihu. Včeraj popoldne ga je podil neki pes za gradom, kjer se je izlužil brez sledu. Kdor ve zanj, naj proti nagradi ob-vesti lastnika na Dolenjski cesti 6.

— **Cirkus »Renlow«** se ustavi za šest dni tudi v Celju in igra od srede dne 24. t. m. naprej vsak večer, ob nedeljah in praznikih pa dve predstavi.

— **Koncert šramljav** iz češkoslovaške republike vsak dan od 7. do 11. zvečer, ob nedeljah in praznikih dopoldne in popoldne, na vrtu restavracije »Košak« (Krekov trg).

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Sreda, 24. maja: »Lilium«. Izven.
Četrtek, 25. maja: »Ljubzen«; zadnjikrat v sezoni. Izven.
Petek, 26. maja: »Lilium«. Red B in D.
Sobota, 27. maja: »Peterčkov« poslednje sanje; otroška predstava za izven-
ljubljanske šole. Začetek ob dveh po-
poldne. Izven.

OPERA.

Sreda, 24. maja: »Lakme«. Red C.
Četrtek, 25. maja: »Madame Butterfly« Izv.
Petek, 26. maja: Zaprt.
Sobota, 27. maja: »Rigoletto«; gostovanje
g. Roberta Primožiča iz Zagreba. Red
A in E.

— **Snočna vojaška predstava** v oper-
nem gledališču je dokazala potrebo kul-
turnega vzgojevanja našega vojaštva, ki
brezdvomno želi posejati naša gledališča,
kajti preprosti vojak si sledi z velikim
zanimanjem lahki vsebini igre na odru.
Nikdar še ni bilo v gledališču takega
aplava, kakor snodi. Ako že vojaška
uprava iz gotovih vzrokov ne dovoljuje
moštvi, da bi hodilo v gledališče, naj bi
se o dogovoru z gledališkim vodstvom
priredile posebne vojaške predstave in ne
samo v operi, ampak tudi v drami. Seveda
je treba v začetku lahkih iger. Snočne
predstave se je udeležilo tudi veliko šte-
vilo oficirjev in njihovih soprog.

— **Iz gledališke pisarne.** Za otroško
predstavo, ki jo priredi tukajšnje dram-
sko gledališče v soboto, dne 27. maja
t. l. ob dveh popoldne za izvenljubljans-
ke šole, so do sedaj rezervirana mesta
za sledeče šole: Domžale 100, Preser-
je 100, Horjul 80, Log 55, St. Vid 61,
Jezero 30, Blatna Brezovica 35, Dre-
nov Grič 38, St. Jakob ob Savi 30, Dol-
sko 71, Mokronog 30. Prostora je približno
še za 400 otrok. Šolska vodstva
ki na proste prostore še reflektirajo,
naj nemudoma sporoče upravi število
udeležencev. Vstopnice se plačajo v so-
boto pred predstavo v knjigovodstvu.
Otroci naj se zbere pod vodstvom učitel-
jev pred dramskim gledališčem od
koder jih odpelje gledališki reditelj
na prostore.

— **Korolenko Vladimir:** Konec car-
ske oblasti. Prev. prof. Iv. Bujanovič.
Izdala založba Reflektor v Zagrebu.
Str. 55. Cena 20 K. Ruski, nedavno umrl
pisatelj Vlad. Korolenko je tale krat-
ki pregled ruske zgodovine napisal v
naglici takoj po padcu Nikolaja II. Spisek
je izšel bržčas v kakem dnevniku leta
1917 v Poltavu, kjer je Korolenko živel
ob izbruhu velike ruske revolucije. Zato
je ta spis površen in mu zlasti manj-
ka zaključka: opisa, kako se je razvila
po 1. 1917 ruska svoboda v najostudnejšo
karikaturu, kako so Ljening, Trockij,
Petrovskij, Lunščarskij in drugi v be-
stisljivosti nadkrilili vse ruske carje.
Manjka opisa, kako so boljševiki name-
sto ene nesrečne Hodynke priredili ho-
toma sto in sto Hodyn, kako so boljšev-
iki sramotni japonski poraz postote-
rili z izdajstvom v svetovni vojni ter z
brezkompromisnimi državljanskimi vojnami,
ki so jih imeli še dolga tri leta po skle-
pu miru na vseh frontah. Tako bi ta
spisek zanimal 1. 1917 (takrat bi ga bila
av. ogr. cenzura seveda zaplenila), da-
nes je že povsem zastarelo in po vseh
drugih spisih, ki smo jih čitali med tem,
tudi zelo pleten in prazen. Zato bi se
čutili, čemu se izdaja takale žurnalisti-
čna muha enodnevnica šele danes, ako
bi ne slutili, da je imel izdajatelj zelo
— aktualen namen: delati reklamo za
republiko. Spisek se završuje z vzkli-
kom: »Živela narodna vlada! Živela
demokratska republika! Korolenko je
popisal, kakšni fige-može so bili vsi
Romanovi, kolikokrat so snedli besedo,
kako je celo Aleksander II. Osvoboditel-
jel iz demokratske postal reakcionar in
kako so bili vsi carji obdani z visokim
zidom, preko katerega niso čuli pravih
želja Rusov in niso videli pravih potreb
Rusije. Vsi ruski carji so kruto preva-
rali uprav otroške nade ruskega ljud-
stva. Vsi so bili proti sodelovanju ru-
skega ljudstva pri vladanju in pri
izvrševanju nujno potrebnih reform.

— **Korolenko dela odgovorne** za
prestane nesreče in trpljenje Rusije te-
kom stoletij carje. Vendar priznava, da
so bili glavni krivci tragedije carski
svetovalci, ministri, uradniki, plemiči,
visoki vojniki, popi, žensko in končno
kmet Rasputin. Carji so bili lutke v ro-
kah teh lopovov; carji so bili največ-
krat žrtve prebrisancev ali nespodobne-
žev. Tako se izpreminja ta obožva v
zagovor carjev. Kakor žoga je bil vsak
ruski car, s katerim so se igrali Biron,
Arakčev, Pobjedonoscev, Rasputin in
še nešteti genijalni spekulanti. Ostreši
se teh vplivov je bilo carjem — in bi
bilo pač še marsikomu! — nemogoče.
Ako pa hoče ta brošura namigavati
na jugoslovenske razmere, jo odklanja-
mo. Jugoslovenci imamo skupščino, no-
slance, svobodno časopisje, svobodno
volitve. Naš kralj ni samodržec, nego
ustanovljen vladar in le reprezentant dr-
žavne oblasti. Vlada ljudstvo in ljudstvo
lahko izraža svobodno svoje želje, gra-
je in pritožbe.

Najnovejša poročila

ITALIJANSKI KRALJ V SEŽANI.

— Rakeč, 24. maja. (Izv.) Včeraj po-
poldne ob pol 17. se je italijanska kraljeva
dvojica ustavila tudi v Sežani. K sloven-
nem sprejemu sta bili komandirani od ko-
misarja tudi sežanska in brestovska god-
ba. Sprejem v Sežani se je vršil na trgu.
Trajal je samo par minut, na kar se je kralj
odpeljal proti Postojni. Pred kraljem in za
kraljem so se vozili fašisti v črnih košul-
lah. Po kraljevem odhodu sta godbi kon-
certirali na Mahoričevem vrtu. V gostil-
niški sobi so bili zbrani vsi slovenski žu-
pani in mnogo pevcev. Ko je godba za-
igrala himno »Lepe naša domovina«, so
vsi slovenski župani vstali, se odkrili in
klicali živela naša domovina! V trenutku,
ko je godba zaigrala himno, se je pred go-
stilno vstavil avto, zaseden s fašisti, ki so
začeli kričati: »ferma, halt predrete le
bombe!« Na vrtu je nastala silna panika,
vse je bežalo, ker so ljudje mislili, da bo-
do fašisti vržili bombo. To se sicer ni zgo-
dilo, pač pa so vdrli fašisti v gostilno, jeli
tam razgrajati in razbijati ter razgnali
vse goste.

VOJAŠKA KONVENCIJA MED FRAN- CIJO IN ROMUNSKO.

— Pariz, 24. maja. (Izv.) Zunanje mi-
niststvo na Quai d'Orsay je priredilo
banket na čast romunskemu ministrskemu
predsedniku Bratianu. Banketa sta se ude-
ležila maršal Poch in francoski vojni mi-
nist. V političnih brogih je razširjena vest,
da sklene Francija z Romunsko v naj-
krajšem času vojaško konvencijo.

DEMISLIJA DR. SCHOBROVEGA KABINETA.

— Dunaj, 24. maja. (Izv.) »Neueš
Wiener Tagblatt« danes javlja, da
poda zvezni kancler dr. Schober do-
gajajo takoj po končanih razpravah
v odsekih za zunanje zadeve. Parla-
mentarni krogi pričakujejo, da bo
kriza že prihodnji teden popolnoma
rešena.

KONFLIKT MED AVSTRIJO IN MADŽARSKO.

— Dunaj, 24. maja. (Izv.) Včeraj
so se pričela med zastopniki mad-
žarske in avstrijske vlade pogajanja
za sklenitev trgovinske pogodbe
med obema državama. Pogajanja pa
so naletela na velike težkoče, ki so
povzročile oster konflikt med dele-
gati. Madžarska zahteva, oziroma
predlaga, da je pripravljena izvoziti
v Avstrijo samo eno osminko do-
sedanjega kontingenta živine in da
zahteva 20% znižanje uvozne cari-
ne za vino. Madžarska dalje zahtev-
va, da sme uvažati v Avstrijo svoja
vina v poljubni količini. Avstrijski
delegat na te zahteve niso mogli
odgovoriti, na kar so se pogajanja
razbila.

Borzna poročila.

— Beograd, 24. maja. (Izv.) Mnt-
strstvo financ je odpisalo zagrebški in
beograjski borzi akt, s katerim se pred-
laga, da naj imata obe borzi istočasno
borzne sestanke in zaključke.

— Zagreb, 24. maja. (Izv.) Zaključek.
Devize. Curih 13.25, 13.40 (13.20, 13.50),
Pariz 6.30, 6.40 (6.30, 6.35), London 31.50,
— (—), 308.50, Berlin 23.75, 24.50
(22.50, 23.—), Praga —, 131.50 (132.50,
133.—), Trst 3.6150, 3.63 (3.61, 3.62), Nev-
york 70.—, —, (69.—, 69.75), Budimpe-
šta 8.90, —, (8.10, 8.20), Valute: dolar
69.—, 69.50 (68.50, 69.—), lira 3.60, —
(—, 3.60).

— Curih, 24. maja. Predborza: Za-
greb 1.90, Berlin 1.737, Dunaj 0.0640,
Praga 9.9375, Milan 26.862, London
23.242, Pariz 47.887, Newyork 5.2425.

— Curih, 23. maja. (Preko Dunaja).
Zagreb 1.85, Dunaj 0.062, Budimpešta
0.63, Berlin 1.751, Praga 9.95, Milan
26.851, Pariz 47.376, London 23.341,
Newyork 5.2425.

— Curih, 23. maja. (Direktno).
Zagreb 1.899, Berlin 1.741, Milan 26.89,
Praga 9.94, London 23.359, Pariz 47.39,
Newyork 5.2491.

— Praga, 23. maja. Beograd 74.50,
Berlin 17.85, Milan 270.56, London
235.25, Curih 1006.—, Pariz 477.50,
Newyork 52.85.

Turistika in šport.

— **Selska podružnica Slovenskega pla-
ninskega društva** za škofljoški okraj opo-
zarja vse slovenske planince, da se vrši
v nedeljo dne 28. t. m. ob štirih popoldne
planinska veselica v prid koče na Ratitov-
cu, ki se gradi letos in bo leseni gotova.
Kdor pozna prilazno selsko dolino z mo-
gočnim Ratitovcem v ozadju, bo gotovo
rad pohitel v te lepe kraje ter združil po-
set veselic z izleti v prilazno škofljoško
pogorje, bodisi na Sv. Jošt, Sv. Mohor
na Jamnik k slapu Nemilščice itd. odko-
der vodijo povsod na novo markirani poti
v Selce na kraj veselice. Ravno sedaj, ko
nam branijo grančari poset naših mejnih
gor, naj bi noben planinec ne zamudil
prilike, da obišče ta prelepi kot naše Go-
reniske ter podpre stremenje marljive
selske podružnice po lastnem domu.

Listnica uredništva.

— **Listnica uredništva.** G. B. G. v
Ljubljani. Vaša razprava je nam prav
dobro došla. Članek priobčimo v soboto.
Priporočamo se i v bodoče. Uredništvo.
— **Listnica uredništva.** G. K. H. na J.
O stvari se je razpravljalo na kompetent-
nem mestu. Dopis priobčimo v soboto.
Uredništvo.

Ruski komunisti o komunističnem režimu.

Iz ruskih komunističnih krogov poročajo o zanimivem pogledu, ki ga je sestavil Mjasnikov po nalogu številne komunistične skupine v Rusiji. Proglas je datiran v Moskvi s 14. marca 1922 ter je silno vznemirilo moskovsko vlado, ker kaže v resnični luči bistvo komunističnega režima v Rusiji.

Mjasnikov, ki se je podpisal v proglasu kot »bivši član ruske komunistične stranke«, je bil skoraj od ustanovitve komunistične stranke njen aktiven član ter je moral pod carskim režimom plačati svoje komunistično prepričanje z dolgoletno ječo in izgonom.

Moskovska vlada je vsem svojim inozemskim zastopnikom strogo naročila, da morajo z vsimi sredstvi preprečiti objavo in razširjenje tega proglasa, dokler se ne konča genovska konferenca.

Proglas obtožuje predvsem voditelje ruske komunistične stranke, da so izdali mase in revolucijo. »Izraz, izdaja« ne zadostuje za pravilno označbo skrajno nesramne politike, katere žrtve so naša padla tovaršila in mi vsi, ki smo se s poštenim namenom posvetili stranki in komunistični internacionali. Proglas opisuje navdušenje ruskega delavstva ob začetku revolucije ter govori o s krivjo napisani ruski revolucionarni zgodovini. »Zločinstvo belih« je na dlani. Ako pa patentirani voditelji delavskih mas prilagodijo tok zgodovine svojim instinktom, je to kvalificirano zločinstvo, ker prelivajo kri in ker uničijo stvar, ki so se zanj zavzemali. To so demagogi, ki imajo na vesti ocean krvi, ki so vse razrušili in uničili, ki pa niso sposobni, da bi ustvarili najmanjši stvar.

O diktaturi proletariata pravi proglas: »Čeprav pritiska t. im. železna pest svobodo delavčeve misli in čeprav skuša kakor reakcija uprepljati najboljše mnenja revolucionarnega individualizma, je vendar upravičeno vprašanje, zakaj je morala ta železna pest pasti na glave ruskih delavcev in kmetov? Kdo potrebuje pri nas novih okovov in novih nagobčnikov? Morda revolucija, ali vlada? Kje je v Rusiji ločilna črta med obema?« Proglas navaja dokaz, da so med vlado in komunistično stranko zabrisane vse meje. Delavski opozicija obtožuje obe, »ker sta izdali interese delavskega razreda in svetovnega proletariata. Oni so vzgledali nove buržuazije, ki je bolj zločinska in krvoločnejša nego je bila stara. Oni so ustvarili najkrevnejših preganjanj delavstva, ki so izgonili brez vsakega usmiljenja. Mi, ruski delavci, smo oropani vseh koalicijskih in stavkovnih pravic!«

Končno svari proglas zapadno-evropsko delavstvo, naj vendar ne sledi ruskiemu vzgledu. »Masa ruskih delavcev je doumela, da je prevarana ter vas svari pred tako pre-

varo. Ne zaupajte »rednim« besedam slavcev, ki letajo v vaše dežele! V imenu zaslužjenih in zatiranih ruskih delavskih mas svarimo delavce in kmete civiliziranega zapada pred ponovitvijo pogreškov, za katere moramo delati tako težko pokoro.«

Ptujskega okraja poročni dar kralju.

V dneh od 19. do 21. t. m. je bil izpostavljen v veliki dvorani ptujskega »Društvenega doma« poročni dar kralju Aleksandru. Poklonitev označuje v posebno kar tušo vrezan napis: »V globoki udanosti pol. okraj Ptui«.

Na stopničastem podstavku je zloženih 15 sodov v ovalni obliki. Vsak sod ima na dnu izrezljane okraske v narodnih motivih, ki obkrožajo originalne slike krajev, iz katerih vsebuje sod prvotnost vinske kapljice. Največji sod nosi izredno lepo, umetniško dovršeno sliko Ptuj z okolico, kakor ga je videti z Majskega vrha v Haložah; slika je delo znanega ptujskega pokralinjarja prof. Kasimira. Nad sliko je monogram A. M., pod njo pa znani stih »Kot'kor kapljice...«. Na manjših stranskih sodih sta sliki Ormoža in Jeruzalema, ki ju je v pomladno sočnem tonu naslikal prof. Jakhel, učitelj risanja na ptujski realni gimnaziji. Vrhnja mala sodčka nosita sličici Rogatica in Rogaški Slatine, prva delo prof. Jakhla, druga prof. Kasimira. Sodi so dobili v svoji zunanosti barvo starinskih, s plesnom prevlečenih kmetijskih posod. Izdelala jih je ptujska sodarska delavnica Fr. Steudteja.

Na vrhu sodov je postavljena en miniaturna haloška zidnica sredi vinogradi in z obilnatimi klopčami. Zidnica vsebuje kakor šatula najfinišno vinsko pecivo (trdka Bizjak in drug. Rog. Slatina).

To so predmeti, ki najbolj privlačujejo oči obiskovalcev. Ako se oko nagleda teh izdelkov, mu nehotno obvisi na podstavku samem. Temen, gladko poliran, daje za sode masivno podlago. Stiri, z grozdi opletene izrezljane noge držijo sredino nad stopnice, na stranski steni pa je vložena ovalni okraske, predločujoč skorca, ki zobje na grozdju jagode. Na vsakem voglu stopnice je postavljena ogromna steklenica rogaške stotine, spredaj sta dva »bosmanae« peltene in s cvetličnimi ovencane strome, ki se v ptujskem okraju dajejo novoporočencem v dar) in v lično pletenih košaricah (izdelek pletarske zadruge v Strnišču) je naloženo doma posušeno sadje (indurija »Sliva« v Strnišču). Slatinske steklenice stoji na okroglih bruhih iz kamena, ki se lomi pri Sv. Roku pri Rogatu in je glavni vir dohodkov tamošnjega prebivalstva (trdka Plevčak, Dobovec). Iz istega kamena kot izdobilni brusni so cvetlični lončki, ki so razpostavljeni po podstavku. Praznino pod sodi izpolnjujejo buteljke in šampanke; slednje iz ptujske šampanske tovarne Fr. Čučka, buteljke pa so napolnjene z najzibrajšo kapljico haloških in ormoških gorc.

Podstavek sam je mojstrsko delo ptujskega mizarja Sagadina, načrt zanj li njegove okraske pa je izdelal sloviti dunajski umetnik in vinogradnik v Ptuj L. Prias.

Od kod so zbirni vsi prispevili in komu namenjeni, nam priporočuje na zadnji strani podstavka opis in poklonilo v stihih pruskega gimn. prof. A. Sovreta, konstatujoč z verzli:

Obilo rok Ti dar pripravljalo je širokmi; vinogradnik, seljak, umetnik, obrtnik, dekleta, drobna deca, vsi so tekmovali, da bodi dar ljubavi vdane Ti glasnik.

Leš, torej milostno nam sprejmi poklonilo, 4 nilm sprejmi člega okraja se želijo: »Bog živi kralja nam, Bog živi nam kraljico in 2 njima domovino, v sreči združeno!« Tako je to okusno sestavljeno darilo, katerega celotni aranžma je bil v rokah ptujskega okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja, obenem tudi razstava gospodarskih pridelkov ptujskega političnega okraja. Zato je bila tudi iz tega vzroka srečna misel, da so obiskale to razstavo ptujske srednje, meščanske in osnovne šole, kakor tudi šole najbližje okolice in so se učenci poučili o pomenu daru, pri tem pa tudi navdušeno manifestirali za kralja in za visoko njegovo zaročnico.

Dopisi.

— V Rogaški Slatini se je nastanil zdravnik dr. Viktor Gragorčič, ki bo ordiniral v vili dr. Hoisla.

— Iz Jarš nam poročajo: Govori se, da namerava neka družba tu kupiti pogoreli Majdičev mlin ter ga preurediti za tovarno sušna. Z veseljem bi pozdravljali to gospodarsko potrebno tovarno. Zato pričakujemo, da se nam polasni, koliko je resnice na tej vesti.

— Velika nova klavnica na Pragerskem. Pišejo nam: Neki ljubljanski veletržec z živino je na Pragerskem kupil Tresterjevo posestvo za kolodvorom, na katerem namerava zgraditi veliko moderno urejeno klavnico, namenjeno za klanje živine za izvoz. Tako postane brezpredmetna ponudba na mestno občino Maribor, v svrhu najema mestne klavnice. Kakor čujemo, ne bo ostalo le pri posameznem poskusu se odtegniti Mariboru. Tudi zagrebški in srbski izvozniki in spekulatorji v okolici Maribora se osamosvojili od mestne klavnice. S tem bi padla v Dravo tudi v tem oziru vsa komunalna politika socialistične stranke v Mariboru.

— Konališče Rimske toplice. Lani je kupila Zagrebčanka Rački konališče Rimske toplice za osem milijonov kron. Kupna pogodba pa je bila kasneje razveljavljena ker kupovalka ni mogla izpolniti svojih obveznosti. Toplice so tako zopet prešle v roke g. Kulicha, v čigar lasti še danes nahajajo.

— Novo podjetje za nabavo gramozov v Celju. Pred dobrim tednom se je ustanovila v Celju družba za nabavo gramozov, ki kateri so pristopili poleg privatnih interesentov mestna in občinska občina ter okrajni zastop celjski. Imenovane korporacije same upotrebljajo na leto okoli 8000 m³ gramozov. Skupni stroški za nabavo ločnice, lokomobile, beneline itd. bodo znašali pol milijona kron. V zadnji seji mestnega obč. odbora se je sklenilo, da pristopijo mestna občina k družbi z glavnic 250.000 K. Ustanovitve tega koristnega podjetja je treba vsekakor pozdravljati.

— Prepoved vožnje s tovornimi avtomobili. Pišejo nam: V Mariboru se je v zadnjem času število težkih tovornih avtomobilov brez gumijevih koles tako izdatno pomnožilo, da so prišle česte in že itak slabo tlakovane ulice v resno nevarnost. Ker je poprava ulic že lani veljala mestno občino ogromno denarja, namerava, kakor čujemo, mestni magistrat izdati prepoved vožnje po mestu vseh težkih avtomobilov, ki Kvarilo ulice z železnimi kolesi. (Za takšno prepoved bi bil že skrajni čas, to se opaža na vseh vlačih v slabem vremenu.)

— Pošta v Juršinih. S 1. junijem t. l. se preuredi pri pošti Juršinci dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonošju v teh-le krajih: I. okraj: Štrmec, Dragovci, Pesjak, Grilinci, Zagorci, Zagorski Zasad, Dončak, Lakošak, Lešikovec, Botkovec, Oblaček in

Oblaki V II. okraju: Gradošak, Gabrnik, Mostje, Klaponci, Kukova, Vinšak, Rotman, Revenjak, Šlekar in Vodol. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa vsak torek, četrtek in soboto.

Razne stvari.

• Cerkev in boksanje. V Ameriki se bavijo tudi dukovniki z boksanjem. Nedavno je nastopil neki duhovnik javno kot bokar v dobrodelne svrhe. Cerkevne oblasti so dovolile, da se je neki duhovnik washingtonske legije udeležil boksarske tekme. »Čemu bi ne dovolile?« vprašuje neki ameriški list. »Sport je sport! Ako bi se duhovnik ne smel bokati, potem bi mu morali z isto pravico prepovedati sabljanje, plavanje, dirkanje ali katerikoli sport. Da si dober kristjan, ni treba da si čmeren. Cini bolj je kdo naraven človek, tem lažje razlikuje pravo krščanstvo od farizejstva.«

• Umrl po triletnem spanju. Ameriški listi poročajo o smrti nekoga Jamesa Estingera, ki je pred tremi leti zaspal ter se ni več prebudil. Samo parkrat se je za trenotek zavedel ter zopet zaspal. Vse tri leta je prespal v bolnišnici v Fort Smithu. Vsa prizadevanja zdravnikov, da bi ga bili prebudili, so bila zaman.

• Kakšna je smrt? Še med vojno, zlasti pa po vojni je izšlo mnogo več ali manj resnih knjig o smrti in o posmrtnem življenju človeka. Seveda so vsa izvajanja hipotetična, ker še noben filozof in spiritist ni vstal od mrtvih. Zanimivejša so mnenja znamenitih ljudi o smrti. Maistre je rekel, da je smrt boljša od življenja, Buffon pa: smrt ni tako strašna, kakor mislimo. Smrt je kakor ogledalo, ki se blišči v daljavi, ki pa počasi izgina, ko se mu približujemo. Cerkevni očetje pa so naravnost optimisti, ko trdijo: Ko je Bog obsodil človeka na smrt, ni storil tega iz strogoosti, ampak iz usmiljenja. Goethe je napisal: Umetri se pravi iti v brezmejnost, to se pravi: uživati. Lamartine: Pozdravljam te, smrt osvoboditelja! Rousseau pa je napisal: Vse metafizične in si posrežilo, da bi samo za trenotek dvomil o naši nesmrtnosti. Montesquieu: Samo v naši oholosti moremo verovati, da smo tako važni, da vzdržuje najvišje bitje samo radi nas vso naravo.

• Prekinjanje prepovedane. Nameri v Veroni v Italiji. Tam se je ustanovilo društvo proti prekinjanju. V društvu so zastopniki političnih, znanstvenih, industrijskih, vojaških, šolskih in delavskih organizacij. Odbor je izdal po najodličnejših možnih podpisanih poziv: Ne prekinjajte!

• Lenin — Lenkin! V listu »Femina« poroča nekdo: Znamo je, da se Lenin piše Ulianov; sedajni priimek Lenin si je vzel šele kot študent v Zenevi. Tam je študirala neka lepa Rusinja, ki ji je bilo ime Lena. Vanjo se je Ulianov zaljubil, in tovariši so ga diažili. Rekli so mu Lenin, t. j. Lenkin čestitec. Ta zdevček je bil Ulianov tako všeč, da so se začeli imenovati še sam Lenin, ter je ostal doslej, dasi je Lena zvela drugega.

• Republišanski Dunaj je prav tako smišlen v svoji pretrzanosti, kakor je bil monarhični Dunaj. Prej je bilo vse cesarsko in imena cesarjev, cesaric, nadvojvod in nadvojvodin je po stavbah, cestah, trgih in dr. kar mrgolelo. Dunaj je klečepalst ter lizal c. kr. pete; danes pretrava v republikanstvu in ne pardonira ničesar. Obnaša se kakor ferčial, ki le čez noč postal brezveze. Historični dejstva s tem Dunaj ne izbriše. Dunaj se smeji, a ostal je sebi svest v ptičevanju in v lokalni omejenosti.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: Gladajočo rusko dečo. Na fantovskem večeru g. Poldeta Pehanija se je nabralo Din 210.—.

Zavod za slepce. Uradništvo davčurad in davč. okrajne oblasti v Radovljici pošilja mesto cvetja na grob tovariša naddavkarja v pok. g. Antona Grundnarja Din 130.—.

Družbo sv. Cirila in Metoda. Mesto cvetja na krsto prijatelja Rudolfa Pupisa darujejo rodbini Janežič in Pogačnik Din 62.50. Zdravko Vondina in Joško Divjak Din 25. Skupno 87.50 Din. St. Petersko moško podružnico sv. Cirila in Metoda Din 62.50.

St. Petersko žensko podružnico sv. Cirila in Metoda Din 62.50.

Slovensko Matice Din 125.—.

Zavod za slepce Din 250 kot darilo »Prve tovarne mineralnih voda, reg. zadr. z omeji. poročtvom« v Ljubljani glasom sklepa svoje ga občnega zbora z dne 30. marca 1922.

Rodbino v Judenburgu ustreljenega desetnika Hainberga, G. Peter Šterk, trgovec v Ljubljani, daruje Din 15 in g. F. Rohlek iz Zalca Din 30. Skupno Din 45.—. Srčna hvala!

— Za »Dežji dom kraljice Marije« so dalje darovali: češki generalni konzul, g. dr. Otakar Beneš 10.000 K, podružnica »Kolar« za Meziško dolino 2000 K, trvdka Medie - Rakovec - Zankl 10.000 K, gosp. Hainrihar iz Škofje Loke 10.000 K, g. J. Gorec, trgovina s kolesi itd. 8000 K, občina Kamnik 4000 K, občina Želimlje 1000 K. Društvo namencev bolniške blaginje 400 K.

— Za »Gospodstveni Zvon«. Jugoslovanski kreditni zavod za trgovino in industrijo je poklonil društvu »Gospodstvenega Zvona« 1000 kron. Zahvaljemo imenovani zavod za lepo darilo. Istočasno apeliramo na narodno zavest in domovinsko ljubzen vseh iskrenih in poštenih rodoljubov: podpirati »Gospodstveni Zvon« materijelno in idejno, kajti le tako se moremo oddolžiti prevaranemu Koroščem.

— Uprava Trboveljske premogokopne družbe je naklonila Društvu jugoslovanskih montanistov »Sloga« v Leobnu vsoto 1000 dinarjev. Za ta velikušen dar se li društvo tem potoni kar najtopleje zahvaljuje.

— Za zgradbo zavoda za slepe so darovali: družina Rutar 50 Din, nadučitelj J. Kobal 72.50 Din, Kranjska deželna banka, tu 200 Din, Savinska posojilnica, Zalec 50 dinarjev, Hranilno in posojilno društvo, Ptui 100 Din. Tukajšnji oddelki ministrstva za trgovino in industrijo je poslal za slepe volake delno zapuščino 60.80 Din polnoprav. Amalije Fuchsove. Znesek se je na željo poklonice in zornega oddelka izplačal slepim vojnim invalidom.

Glavni urednik:
Risto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražal.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lenše in mlajše izgleda, ako se uporablja le karnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova »Elsa« pomada za lice Fellerova »Elsa« Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštnino 80.00 K) Fellerovo »Elsa« plijino mlečno milo, najboljšo »milo lepote« 4 kos. poštnino prosto 120 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatg št. 238 Hrvatsko

Sobo

nemeblovano ali tudi meblvano išče mlad zakonski par brez otrok. Ponudbe pod »Brez otrok/9818« na upravništvu Slov. Naroda. 3818

Deklica

15 letna, inteligentna, koroška Slovenka, želi vstopiti kot učenka v trgovino ali k modisti ali v slaščičarno. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3770

Gospodična

išče mesta k boljši rodbini kot opora gospodini ali k otrokom brez matere, ozir. samostojna gospodinja. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3799

Proda se

1 nova strojna za vežo in 1 za sejmstvo. Naslov pove upravništvu Slovenskega Naroda. 3892

Vabilo na II. redni občni zbor

delničarjev d. d. »Triglav« v Smarcel pri Kamniku, ki bo de v nedeljo dne 11. junija 1922 ob pol desetih v lastnih prostorih v Smarcel pri Kamniku s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o poslovanju za leto 1921 in predložitev bilance.
2. Poročilo nadz. sveta o uporabi čist. dobička odnosno določitve nagrad upravnemu in nadzornemu svetu.
3. Izvedba dovoljenja za povišanje del. glavnice K 800.000 — z izdajo novih 16000 delnic.
4. Sprememba pravil v smislu nadaljnjega povišanja delniške glavnice od K 2000.000 na K 4000.000.
5. Slučajnosti.

Šmarca, 21. maja 1922.

Upravni svet.

Po § 38 družbenih pravil opravičuje posest jedne delnice k jednomu glasu. Da more delničar glasovati, mora vsaj šest dni pred občinim zborom založiti potrebno število delnic z nezapadlimi kuponi na onem kraju, ki je naveden v skilcevalnem razglasu. Upravni svet mu pred občinim zborom izstavi na njegovo ime se glasečo legitimacijo z navedbo množine od njega založenih delnic in nani odpadajočih glasov.

Delničarji, ki žele imeti na občinem zboru glasevalno pravico naj založe delnice pri Zadr. Zadr. Gospodarski banki v Ljubljani ali v pisarni d. dr. »Triglav« v Smarcel.

Delničarji, kateri se nimajo I. in II. emisije, jih lahko dvignejo pri delni. podpisovalnih mestih oziroma v pisarni d. dr. Triglav v Smarcel proti potroli o svojočasno vplačanem znesku. Dividendo I. emisije za leta 1919, 1920 in 3% obresti za II. emisijo v letu 1921. izplača Zadr. gosp. banka v Ljubljani oz. družb. blagajna proti izročilu tozadevalnih kuponov.

Pisarniški ravnatelj,

prvovrstna moč, srednjih let, z dolgoletno prakso v večjih industrijskih podjetjih, priznan strokovnjak v knjigovodstvu, vešč slovenščine in nemščine, išče primerne službe. Vstop 1. julija. Cenj. ponudbe na upravo tega lista pod pisarniški ravnatelj. 3659

Kolarskega pomočnika

kateri je obenem tudi več v izdelovanju kočij (Kastenmacher) potrebuje za stalno nameščenje Martin Pastusović, kolarica, kovačica in sedlarska industrija, Sarajevo, Potekija ulica. 3409

Poslovodja

za novo opekarsko podjetje se išče. Istotam se sprejme pomožna pisarniška moč, event. tudi gospodinja. Ponudbe »Emona 3733« na upravo Sl. Nas. 3733

Radi začasne opustitve vinske trgovine

prodam 3 velike sode od 16 do 19 hl s hrastovim podložkom in okrog 20 hektolitrov dobrega štajerskega vinaburgundca. Cena po dogovoru: prodam najraje vse skupaj. — Naslov v pravi »Slov. Naroda«. 3805

Proda se

moška obleka in čevlji. Železničarska bluzi in kapa ter klobuki. — Vpraša se: Breg 14, III. nadstr. 3776

Samo dve kroni

stano kilogram sode pri večjem odjemu. Naslov pove uprava Slovensk. Naroda. 3837

2 mizararska pomočnika

dobro izurjena za delo pohištva, sprejme takoj v trajno delo F. Fajdiga sin, Ljubljana, zaloga pohištva, Sv. Petra cesta 17. Plača po dogovoru. 3761

Voč

lepši iz trdega lesa in v oz. za težko vožnjo se prodajo po nizki cen. N. Andrić, Breg, 20. Ljubljana. 3830

Voz brek

za 11 oseb in nov zapravljenec se prodajo po nizki cen. — Ogledata se pri Frano Iskra, sedlar, Sap št. 14 pri Vrhniki. 3831

Službo gospodinjje

k samostojnemu gospodu ali kaj primerne, tudi za hišnico, išče vdova srednje starosti, z 2 otrokoma. Razume vsa hišna dela in tudi na polju. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3775

Prazni zaboji

dobro ohranjeni, več vagonov, po ugodni cen. se prodaj. — Naslov: Alojz Remle, Dravograd, Slovenija. 3827

Meblvano sobo

s hrano išče mlad, inteligentni gospod s 1. junijem. Plača postranska stvar. Naslov pove uprava Slov. Nar. 3752

Za birmance!

čevlji, gamaše, sandale, solidno blago, v veliki izbiri in po najnižji cen. se dobe pri Ani Srajer, Gradišče 10. 3811

Pletarskega pomočnika

iščem. — Valentin Graecelj, pletarstvo, Bled 107. 3795

Pozor! zirkov - avtomobilov

po najnižjih dnevnih cenah. Izdelujem tudi vsakovrstne konjske opreme. A. VINCEK, Glince štev. 90 pri Ljubljani. 3812

Zaboji

večje množine na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3835

Lončena peč

dobro ohranjena, se prodajo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2834

Prodajalka

za takojšen nastop se išče. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3833

Naftalin

surovi in umetne kamene (osle) za brušenje prodaja K. Milkovič, Moste pri Ljubljani. 3765

Bencinov motor

za žaganje drv, 3 HP, v dobrem stanju, se kupi. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 3821

Lončeno blago

prvovrstne kvalitete se prodaja na debelo. Ponudba na enočno družbo Aloja Kompanija, d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3, pod šifro »Lončeno blago«. 3819

18 kadi

za zelje se prodajo. Ljubljana, Linhartova ulica 28. 3824

Mesta hišnice

išče vdova srednjih let brez otrok. — Ponudbe pod »Hišnica 3829« na upravo Slov. Naroda. 3829

Pohištvo

še malo rabljeno, obstoječe iz 2 kom. pletnih poselij, omare za obleko, 2 miz, 3 stolov, 2 stolič, stelaže in 3 kovegov za perilo, se prodajo. Polize se Novi Vodmat 15, podstrežje. 3820

Koruzni zdrob

(šrot) za konje ima v zalogi po 12 K trvdka I. & J. Roje, Moste-Ljubljana, telefon 2.0. 3822

Dobro idoča trgovina

mešanega blaga na deželi, na zelo lepem in prometnem mariborskem okraju z lepo opremo in velikimi lepimi prostori se da takoj v najem ali pa se takoj sprejme vanjo javen ali pa tih družabnik s približno 2.0 do 250 tisoč kron. Prednost imajo samske ali vdove osebe. Ponudbe pod »Redka pril. ložnost/3819« na upr. Slov. Naroda 3819

Prvovrstno čisto svinjsko mast

domaćega proizvoda po K 100 za kg franko Ljubljana, v sojin po približno 200 kg dobavi Janko Predvojni, Ljubljana. 3780

Nemška gospodična

gre na dom šivat, kjer bi imela hrano in stanovanje. Samo fino delo. Dopisi pod »Najnoviša moda 27/3814« na upr. Slov. Naroda. 3814

Gospodična

s trgovsko šolsko naobrazbo želi vstopiti v kakšno velepodjetje v Ljubljani kot praktikantinja za knjigovodstvo in korespondenco. — Ceniene ponudbe pod »Resna moč« na upravnstvo »Slov. Naroda«. 3793

Sprejmeta se

k dobri rodbini dve služkinji, če mogoče sestre, v restavracijo Martinšiča pri Sušaku, katerih ena naj zna vsa domača dela in kuhanje. Druga pa bi stregla gostom. Biti morate zdravi in pošten. Vstop vsaj do dne 1. junija t. l. — Natančneje pri M. M., Križevniška ulica 10/L. 3789

Sobo

matrafe s posebnim vzhodom, v mestu ali okolici, išče uradnik. — Ponudbe na upravnstvo »Slov. Naroda« pod »Posebni vhod«. 3806

Iščem prostor

pripravljen za čevljarstvo delavnico in lokal za trgovino. Eventualno stopim tudi v kompanijo z dotičnim, kateri bi imel pripravljen prostor ali vsaj prostor, na katerega bi se postavila baraka ali zidava. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3809

Meblovana elegantna soba

se odda dvema solidnima gospodoma s 1. junijem. — Novi Vodmat, Društvena ulica 38. 3807

Šepo posestvo

izvrstno obdelano, njive, travnik, gozd, vinograd in sadonosnik, tik glavne ceste blizu Maribora, z vsem živim in mrtvim fundusom proda takoj lastnik Franc Podlipnik, Maribor, Tezno 37. 3794

Tovorni avto

Grät - Stift nosilnost 50 kvintalov se proda ali zamenja. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3823

Pneumatika

znamke »Pireli«, vseh velikosti za automobile, motorje in kolesa so vedno v zalogi. Postavim tudi franko Ljubljana po najnižji ceni in vsako količino. Naroči naj se: Skladišče pneumatike Pireli, Postojna. 3213

la Portland cement

dalmatinski proizvod na vagone pri tt. R. Forempeheri drug, Bakar.

Telefon 14. Brzjaviti Forempeher.

Velika družba v Ljubljani išče

korespondenta

popolnoma večjega hrvatskega in srbskega jezika v govoru in pisavi (v latinici in cirilici) ter nemškega in slovenskega jezika. — Reflektira se samo na samostojno moč. — Plača po dopovori. — Nastop službe takoj ali v najkrajšem času. Ponudbe pod šifro »KORESPONDENT« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3718

Stanovanje

v novi zgradbi išče mirna stranka. Ponudbe pod »Nova zgradba 3187« na uprav. Slov. Naroda. 3817

Knjigovodja

za popoldansko delo se išče. Ponudbe pod »Knjigovodja/3816« na uprav. Slov. Naroda. 3816

Vsak dan**večerni koncert**

na vrtu restavracije Ferline P. Košak (pred Mest. domom). Ob praznikih in nedeljah tudi dopoldne.

Cie. Cie. Transatlantique, French Line.

Francoska linija HAVRE-NEWYORK

Najkrajša in najudobnejša vožnja.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in pojasnila za Slovenijo daje poslovodja
IVAN KRAKER
v LJUBLJANI, Kolodvorska
ulica 41.

Trgovski potnik

se išče za takojšnji nastop. Ponudbe na poštni predal 102, Ljubljana. 3767

E. F. Juršek
iznajmljevalnik pisarniškega
v Ljubljani
Wellsteina 12.

Stanovanje v Zagrebu

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalnice, sobe za služkinjo, z elektriko in plinom zamenja se s sličnim stanovanjem v Celju. Stanovanja z vrtom imajo prednost. Ponudbe na Ivan Šinkovec, /agreb, K. ajiška ul. 16. 3735

Velika čevljarstva delavnica

z vsemi stroji, zdaj deluje osem delavskih moči, se proda. Ponudbe na 1. Sušnik, Maribor, pod »Čevljarstva delavnica« Slovenska ul. 15. 3676

Sode

od vina iz Zganja, 1 po 2 K, in benzinov motor 6 HP, proda F. Cvek, Kamnik. 3764

Hiša z vrtom

na periferiji mesta, se proda. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 3774

Trgovina z vinom na deželo sprejme**potnika**

Ozira se le na prvovrstne moči; prednost ima tisti, ki je že potoval v stroki. Natančne ponudbe z navedbo referenc, po katerih krajih je potoval, zahtevajo plače itd. pod »Junij 3762« na upr. Slov. Naroda. 3762

I. jugoslov. tovarna „Tribuna“

Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonaraka ul. 1

priloga stroške vozniške in dvokolesne raznih modelov. Sprejemajo se tudi popravila.

Prodajalna: Stari trg 28.

Razno perilo

za dame, gospode in dečke

priloga tvrdka

A. & E. Škaberne Ljubljana

Modni salon.

Priloga se slav. občinstvu za izdelavo najmodernejših civilnih in sportnih oblik po najnovijem kroju. Postrežba točna, solidne cene. Ivan Kersnič, Resljeva cesta 1, I. nadst. desno. 2025

Steznike (moderce)

po životni meri priloga

ANA BUTTER, Dunajska c. 6/II

polg lekarne Piccoli. 2130

Ceno se proda:

10 m² suhih desk III. vrsta, okrog 8 m² tramov, nekaj oken in vrat od barake. Nadalje eno transformator, nekaj ključavničarskega in mizarskega orodja. — Vpraša se: Kunčič, Kolodvorska cesta 185/II, Spodnja Šiška. 3804

Učenec

zdrav, priden poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, 15-16 let star, se sprejme takoj. Predstaviti se je osebno v trgovini Ignac Andrašič, Kranj. 3813

Kvas (drože)

v korist Jugoslovenske Matice dobavila najugodnejše tvrdka M. Žigon v Škofji Loki. 3810

Stavbnega polirja

zanesljivega v vseh ozirih in več dobrih zidarjev sprejme takoj F. Živec, Rimska cesta 17. 3788

Izložbeno okno

z vratni na prodaj. — Naslov pove Anončni zavod Drago Beseljak & dr., Ljubljana, Sodna ulica 5. 3787

Oglje!

Večja količina na prodaj. — Ponudbe pod »St. 22« na Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3786

Priložnostni nakup!

Generator na vrtilni tok, 200 voltov, 220 K. V. A., z jermenico, pretikalnico, kompl. 2 transformatorja 165 in 60 K. V. A., 2000/300 voltov, rabljena, pa v dobrem stanju, prvovrstni izdelek, se takoj ceno odda.

I. PLETSCINGER & KOMP.,
Technisches Projektierungs-Büro,
Graz, Kosakengasse 2. 3796

Šivne zastopstvo najboljših svetovno znanih

šivalnih strojev

„Mundlos - Original Viktoria“, Stroji živajo naprej in nazaj. Nadalje stroji za krojače in čevljarje. Pouk v vezenju brezplačen. Trgovcem znaten popust. — Zahtevajte cenik. Cene zmerne. Predvojni material. Jamstvo več let.

Tvrdka

Jos. Šelovin - Čuden, trgovina z zlatnicami in srebrnino, Ljubljana, Mestni trg 13.

Klaviirje

ugledne in popravljene
solidne in točne

ter gre tudi na
deželo.
Ljubljana
Tržaška c. 43

Feliks Povše**Pletenine! Pletenine!**

Volnene ženske jopice različnega kroja, moške telovnike z rokavi ali brez njih, svitve, dokolenice, ovojke, šale, kape, kakor tudi letne pletenine različnih vrst za ženske in otroke, vse blago lastnega izdelka, priloga Legat in drug, strojno pletilstvo, Begunje, p. Lesce, Gorenjsko. 3584

Trstije za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — Anton Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Za polkrogli milijon dobi resen trgovec 100 m² velik

trgovski lokal

in 200m² veliko skladišče, kakor tudi stanovanje iz 3 sob v novostavi v bližini glav. kolodvora za november t. l. za dobo 10 let le proti plačilu davkov. Le resni reflektanti naj pošljejo naslove do 1. junija t. l. pod »Priložnost - B« na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 3708

Pavola

za pletenje v raznih barvah
za vezenje, šivanje in obšivanje gumbic.

svila

Zastopstvo in tovarniška zaloga

Demšar & Osenar, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 35.

Posestvo naprodaj

na Dolenjskem v neposredni bližini kolodvora in blizu prometnega trga, sestoji iz mlina, žage s stalno vodno močjo, dveh stanovanjskih hiš in dveh oralov vrt. Naslov pove upravnstvo Slovenskega Naroda. 3790

Kolesarji!

Motorje „SATURN“, pripravne za vsako kolo, si lahko naročite pri

„TRIGLAV“ d. z o. z.

LJUBLJANA, Krekov trg 10. 3808

Slovenska trgovska delniška družba v Ljubljani.

Poziv**k subskripciji novih delnic.**

Redni občni zbor Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani je sklenil dne 18. marca t. l. zvišati delniško glavnico

od K 5.000.000.-- na K 8.000.000.--

z izdajo

7500 novih delnic à K 400.— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi dveh starih delnic eno novo à K 440.— pristevši 5 % obresti od nominalne K 400.— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 480.—, pristevši 5 %, obresti od nominalne K 400.— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.
3. Delnice druge emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.
4. Nove delnice se bodo izročile proti vrnitvi časnega potrdila podpisovateljem takoj po končani subskripciji.
5. Repartitijo delnic za nove delničarje si pridružuje upravni svet.
6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. V. do 31. V. 1922, in sicer pri
 - a) Slovenski trgovski delniški družbi, Ljubljana, Resljeva cesta št. 22.;
 - b) Slovenski trgovski delniški družbi, skladišče Rakek;
 - c) Slovenski eskomptni banki, Ljubljana, in pri vseh njenih podružnicah, in sicer Novo mesto, Rakek, Slovenji gradec in menjalnici Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, Kolodvorska ul.;
 - d) Trgovski banki d. d., Ljubljana, Beethovnova ulica št. 10. in Trgovski banki d. d., podružnica v Mariboru;
7. Delnice se bodo izdajale v komadih à 1, 5 in 25 delnic.

Naša družba posluje špeccialno v kolonijalni in špecerijski stroki samo na debelo. Ima svoje poslovne prostore in skladišča v lastni hiši, Resljeva cesta, št. 22 blizu glavnega kolodvora. Vzdržuje tudi veliko skladišče na Rakeku in sicer s špecerijskim, kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki.

Delokrog družbe postaja čimdalje večji, poslovanje se je že dosedaj razvijalo povsem poveljno, a v bodoče se utegne razviti tako, da sedanja sicer visoka delniška glavnica nikakor ne bo zadoščala.

Zato je potrebno, da se udeležijo sleherni stari delničar pa tudi sploh vsak trgovec na deželi podpisovanja novih delnic, da bode v bodoče naša zaloga tako bogata in tako raznovrstna, kakor si želijo to naši trgovci delničarji.

V Ljubljani, dne 4. maja 1922.

Upravni svet

Slovenske trgovske delniške družbe
v Ljubljani.

Graščina na Kranjskem

z 2000 orali se takoj proda plačila zmožnemu Jugoslovani. Informacije pod »Graščina/3682« v uprav. Slov. Naroda. 3682

Meblovano stanovanje

z eno, dvema ali tremi sobami lase ravnatelj s seprago. Ponudbe pod šifro »Elegantno stanovanje 27« na anončno družbo Aloma Company Ljubljana, Kongresni trg 3. 3771

Veletrg. z vinom Andrija Golubić, Zagreb

na veliko! Klet: Berislavićeva ul. 2. Telefon 10-76 na malo! Poslovnica: Jurišićeva ulica štev. 10. Telefon štev. 20-16

Vino prodaja na vagonu in na malo hrvatska bela nova in stara, dalmatinska črna, ljutomerčan leta 1917 in 1921, ter iz lastnega vinograda. Opremljena naravnost od nabavnega mesta po zelo povoljnih cenah. Nadalje se priporoča izvrstna domača tri leta stara slivovica, doma dvakrat kuhana. 3050

Lokal za pisarno

v središčni mesta lase velepodjetje. Ponudbe pod šifro »Velepodjetje 333« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3772

Svileni klobuki čepice in slamniki

najnovejših oblik v veliki izbiri po znane nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zahni klobuki vedno v zalogi

Dražba posestva.

V petek, 26. maja t. l. ob 3. popoldne se bo vršila na postaji Brezovica pri Ljubljani

prostovoljna dražba zemljišč

vlož. št. 1673 in 1676 kat. obč. Brezovica.

Zemljišči merita skupaj 13.543² m in se raztezata v dolžini 450 m tik ob železniškem tiru postaje Brezovica, sta torej zelo prikladni za skladišni prostor.

Izključna cena K 200.000.

Pojasnila pri družbi lesnih industrijalcev »Pannonia« v Ljubljani, Dunajska cesta 33. (Balkon). 3686

Prvovrstno specijalno

angleško in češko sukno, modne in športne obleke, pelerine, površnike, raglane, dežne plašče, perilo itd., priporoča trdka

Drago Schwab

(preje Schwab & Bizjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Dvorni trg 3.

KOLESA

avtomobili, deli in oprema, pnevmatika

najceneje na drobno na debelo

J. GOREC

Ljubljana, Gospodarska c. 14. Garaža. Delavnica.

Spremljevalec

vagonov, zanesljiv, trezen, po možnosti zmožen lažine, se takoj sprejme. — Prednost imajo vpokojenci. Ponudbe pod »Spremljevalec 3781« na upravo Slov. Naroda. 3781

50.000 kosov

različnih starih vreo prodam po nizki ceni. Ogledajo se lahko vsak dan. Prošern, Čirčič pri Kranju. 3714

Morska trava za modroce

v vsaki množini se dobi najceneje pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 3492

Knjigovodkinja

izurjena, večja samostojne slovenske in nemške korespondence. se sprejme. Ponudbe pod »štev 17-3507« na upr. Slov. Naroda. 3507

Hiša

s hlevom in vrtom v središčni mesta Ljubljane, poleg tega dva travnika in njiva, se prodaja. Več se poizve v Hrenovi ulici št. 19/I. 3756

Šofer

za tovor. in luksuzni avto

se takoj sprejme. Prednost imajo trezni in z dolgoletnimi izkušnjami. Takojšnje pismeno vprašanje z zahtevo plače na: »Ravnateljstvo tovarne cementa v Židanem mostu« 3783

POZOR! motociklisti!

Motorno kolo 2 1/2 HP, v jako dobrem stanju, se prodaja. Istotam kupim motorno kolo znamke »Indian«. Ogleda se v trgovini Šimigaj, Florjanska ulica št. 17. 3778

Prodajam

več hrastovih maslin, lepih opalnih opravi ter jedilnic po ugodni ceni. Ivan Andrija, nizarski mojster, Gosp. svetilska cesta 13, Kolizej, pritličje štev. 38. 3759

Proda se

elegantno, novo, belo batistasto dvojno posteljno pregrinjalo s roza satezasto podlogo ter več drugih novih stvari. Na ogled Breg 2/II, II. vrata, desno. 3782

Mlado

pisarniško moč

z dobro šolsko izobrazbo ter popolnim znanjem slovenskega ter nemškega jezika lase za čimprej veliko industrijalno podjetje. Dopisi pod šifro »Dobar stil 11-233 b« na Interklam d. d. Zagreb, Illica 21. 3736

Pvra špecialna trgovina z rokavicami in parfumi

nudi:

za birmo

bele rokavice ter svilene

flor nogavice.

Pristni

EAU de COLOGNE »4711«

in Marija Farina štev. »4«

ustno vodo O D O L.

O. Bračko, Ljubljana.

Dunajska cesta štev. 12.

Hiša

trnadstropna, v centru mesta, se prodaja. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 3737

3 pletilni stroji,

med temi dva vzorčna 6/40, in 12/36, znamke »Grosser«, ter 5/33, znamke »Pop« se prodajo. Istotam se prodaja nov šivalni stroj

Cena po dogovoru. Vprašati je pri Legat in drug. strojno pletilstvo, Begunje p. Lesce, Gorenjsko. Ogleda se lahko vsak dan. 3654

Nagrado

onemu, ki preskrbi oženj. drž. uradniku brez otrok nemeblovana mesečno sobo, za takoj ali s prvim julijem. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Državni uradnik/3724«. 3724

Gostilna.

Dobrodoča gostilna na prometnem kraju v mestu a i na deželi se lase v namem ali na račun. Ponudbe na an. zav. Drago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ulica 5. 3734

Tovarna furnirja Podreče-Domžule

kupi vsako množino prvovrstnega trdega lesa, suhe plohe od 50 mm do 100 mm, dolžine od 2 m naprej. Priporočata se Nabergoj & Hojak.

Samostojna kontoristinja

zmožna slovenske in hrvaščine, stroje-piska, se sprejme. Predstavi naj se s spričevali v Ljubljani, Slomškova hiša štev. 7, spodaj desno, od pol 6. do 7. zvečer. 3740

Istotam se sprejme tekač.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani.

Izplačilo dividende.

Občni zbor, ki se je vršil 18. t. m. je sklenil, da se za poslovno leto 1921

izplača 10% dividenda.

Opozarjamo gg. delničarje, da se izplačujejo te dividende od 1. junija t. l. naprej pri blagajni centrale v Ljubljani, podružnic v Mariboru, Djakovu, Somboru, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, eksporture na Bledu, Sveopce zanatilske banke v Zagrebu in njene podružnice v Karlovcu in Gospodarske banke d. d. v Novemgradu

Na celoletne kupone št. 1 do 20.000 se izplača dividenda K 40. — na vsako delnico, na polletne kupone št. 20.001 do 60.000 dividenda K 20. — na vsako delnico. Kupone delnic, ki so v depotu pri našem zavodu, detaširamo sami in vpišemo odpadajoči znesek lastniku v dobro. Ljubljana, dne 19. maja 1922.

Upravni svet.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo vporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Miklošičeva c. 15/II.

Peronosporne brizgalke

system »Vermorel« in »Jessenig« (zračni kotel in pumpa izven) v veliki količini na zalogi. — Nizke cene na veliko za preprodajalce.

Zugmayer i Gruber

d. d. za promet s kovinami

ZAGREB, Starčevićev trg 12.

Telefon 26 — 81.

Brzojavni naslov: Zugmayrgruber Zagreb.

Največje tuzemsko skladišče bakrene pločevine, posodja, (bakrenih toril, ploč), cevi, drogov (šipki), zakuvo, napol izdelanih žolj za žganjske kotle ter banje za pranje, kadice. — Elektrolyt, bakrena žila. — Svinčene cevi. — Poznani najboljši bakreni proizvodi. — Zamena blaga za star baker. — Samoprodaja bakrenih proizvodov tvornice Georg Zugmayer i Gruber, Wien, Waldegg.

„FIAT“ automobili

Fiat Torino — Austro Fiat

Glavno zastopstvo

O. ŽUŽEK,

LJUBLJANA, Sodna 11

Tel. inter. 461

Fiat Torino: 4 cilindski 6/15 HP 9/20 HP

6 cilindski 14/30 HP

12 cilindski 50—60 HP Superfiat

Austro Fiat: 4 cilindski 9/24 HP

Tovorni avtomobili istih znamk od 1—5 ton.

Svetovna znamka v nakupu kot obratu najcenejša.